

Projekt

z dnia 10 marca 2025 roku zatwierdzony
przez Zarząd Powiatu Tarnogórskiego

**UCHWAŁA NR .....
RADY POWIATU TARNOGÓRSKIEGO**

z dnia ..... 2025 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach za rok 2024**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2024r. poz. 107 z późn. zm.¹⁾), w związku z art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2024r. poz. 1283 z późn. zm.²⁾) oraz pkt VIII uchwały nr LXIV/518/2024 Rady Powiatu Tarnogórskiego z dnia 23 kwietnia 2024 roku w sprawie przyjęcia „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2024-2026” oraz pkt XI uchwały nr III/43/2024 Rady Powiatu Tarnogórskiego z dnia 18 czerwca 2024 roku w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Tarnogórskim na lata 2024-2030”

**Rada Powiatu
uchwala:**

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach za rok 2024 zgodnie z załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Tarnogórskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 4. Uchwała podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

---

¹⁾ Przepis wprowadzający zmianę został opublikowany w: Dz. U. z 2024r. poz. 1907

²⁾ Przepisy wprowadzające zmiany opublikowano: Dz. U. z 2023 r. poz. 535, poz. 1693, poz. 1938, poz. 2754, poz. 2760

Załącznik do uchwały Nr .....
Rady Powiatu Tarnogórskiego
z dnia ..... 2025 r.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
POWIATOWEGO CENTRUM
POMOCY RODZINIE
W TARNOWSKICH GÓRACH
ZA ROK 2024

Tarnowskie Góry, marzec 2025 r.

Spis treści :

I. Piecza zastępcza.....	3
1. Zapewnienie dziecku pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców	3
2. Promowanie rodzinnych form opieki. Nabór kandydatów na rodziców zastępczych	3
3. Szkolenie kandydatów na rodziców zastępczych	3
4. Dobór rodziny zastępczej dla dziecka	4
5. Plan pomocy dziecku	4
6. Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.....	4
7. Przysposobienie	5
8. Szkolenie i wsparcie istniejących rodzin zastępczych.....	5
9. Ocena rodzin zastępczych.....	5
10. Badania psychologiczne	6
11. Kontrola nad rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka	6
12. Rodzice dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	6
13. Przyznane świadczenia	6
14. Dodatki wychowawcze i świadczenie „Dobry start”	7
15. Środki z Funduszu Pomocy – małoletni z Ukrainy w pieczy zastępczej.....	8
16. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej – cudzoziemcy	8
17. Wydatki na opiekę i wychowanie dziecka ponoszone przez gminę.....	8
18. Porozumienia między powiatami w sprawie ponoszenia kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych.....	11
18.1. Dzieci pochodzące z Powiatu Tarnogórskiego przebywające w rodzinach zastępczych poza powiatem.....	11
18.2. Dzieci przebywające w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Tarnogórskiego, pochodzące z innych powiatów.....	11
18.3. Dzieci pochodzące z terenu Powiatu Tarnogórskiego umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem, zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych psychiatrycznych oraz zakładach opiekuńczo-leczniczych	12
19. Powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej.....	13
20. Opłata za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	14
21. Usamodzielnienia.....	14
22. Współpraca z Sądem Rodzinnym i innymi instytucjami	16
23. Sprawozdawczość i statystyki	17
II. Pomoc dla osób z niepełnosprawnościami.....	18
1. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	18
2. Uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	18
3. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	19

4. Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	19
5. Warsztaty Terapii Zajęciowej.....	20
6. Realizacja programu „Aktywny samorząd”	21
7. Program „SAMODZIELNOŚĆ – AKTYWNOŚĆ – MOBILNOŚĆ”	24
7.1. Moduł DOSTĘPNE MIESZKANIE.....	24
7.2. Moduł MIESZKANIE DLA ABSOLWENTA.....	25
8. Realizacja programów resortowych z Funduszu Solidarnościowego	25
8.1. Realizacja resortowego programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2024	25
8.2. Realizacja programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2024	27
9. Informacja o prawach i uprawnieniach dla osób niepełnosprawnych.....	27
III. Profilaktyka i wsparcie środowiskowe.....	29
1. Domy Pomocy Społecznej.....	29
1.1. Wnioski w sprawie umieszczenia w domach pomocy społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego w roku 2024.....	29
1.2. Osoby oczekujące na umieszczenie w domach pomocy społecznej.....	29
1.3. Domy Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego - koszt utrzymania, liczba mieszkańców	30
2. Środowiskowy Dom Samopomocy	31
3. Działalność Punktu Interwencji Kryzysowej	31
4. Poradnictwo specjalistyczne.....	32
4.1. Poradnictwo psychologiczne	32
4.2. Poradnictwo pedagogiczne	32
4.3. Poradnictwo socjalne	32
IV. Pozostała Działalność	33
1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi.....	33
2. Szkolenia pracowników i doradztwo dla kadr pomocy społecznej	33
3. Dane przekazywane do BIG	34
4. Sprawozdawczość.....	35
5. Informacja publiczna	37
6. Wykonanie dochodów i wydatków PCPR w Tarnowskich Górach w 2024 r.	37
V. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej	41
VI. Sprawozdanie z Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej za rok 2024 realizowanego w Powiecie Tarnogórskim	43
VII. Sprawozdanie z realizacji programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w roku 2024.....	49

I. Piecza zastępcza

1. Zapewnienie dziecku pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców

W 2024 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach zatrudniało (w ciągu roku) 4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej na umowę o pracę. Pod opieką koordynatorów w skali całego roku, znajdowało się 75 rodzin zastępczych, w których przebywało 131 dzieci. Pozostałe rodziny były objęte opieką innych pracowników merytorycznych (głównego specjalisty pracy socjalnej, starszego specjalisty pracy socjalnej-koordynatora, pedagoga i kierownika działu), realizujących te same zadania. Łącznie w ciągu roku pracownicy odbyli 467 konsultacji domowych w rodzinach zastępczych, ponadto konsultacje udzielane były również bezpośrednio podczas spotkań w jednostce, telefonicznie i za pośrednictwem poczty elektronicznej.

W ramach środków z unijnego Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój oraz budżetu Państwa z Projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID – 19” dzieci w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka nadal korzystały z 162 laptopów, 162 słuchawek i 63 urządzeń wielofunkcyjnych. Sprzęt po opuszczeniu przez dzieci rodzinnej pieczy zastępczej był przekazywany rodzinom dla kolejnych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.

2. Promowanie rodzinnych form opieki. Nabór kandydatów na rodziców zastępczych

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach realizacji powyższych zadań przygotowało i prowadziło Akcję Informacyjną KANGURKOWO. W ramach tej Akcji przeprowadzono m.in. następujące działania:

- prowadzono stronę internetową Akcji – www.kangurkowo.org,
- prowadzono profil na facebooku Kangurkowo,
- prowadzono profil na Instagramie,
- emitowano nagraną w 2018 roku piosenkę – hymn akcji pt. „Otwórz serce” oraz emitowano filmy promujące Akcję Informacyjną Kangurkowo,
- emitowano teledysk z udziałem rodzin zastępczych i dzieci przebywających w pieczy zastępczej,
- udzielano informacji na temat idei rodzicielstwa zastępczego oraz wymogów formalnych do pełnienia tej funkcji osobom zainteresowanym tą formą opieki,
- ogłaszano nabór kandydatów na rodziców zastępczych,
- prowadzono działalność promocyjną w części parafii, szkół i przedszkoli Powiatu Tarnogórskiego.

3. Szkolenie kandydatów na rodziców zastępczych

We wrześniu 2023 r. rozpoczęto szkolenie dla kandydatów na rodziców zastępczych, które zakończyło się w styczniu 2024 roku. W szkoleniu uczestniczyło 12 osób.

Szkolenia prowadzili trenerzy programu „PRIDE. Rodzinna piecza zastępcza”. Program szkoleniowy obejmuje 12 sesji szkoleniowych po 4 godziny każda, 2 konsultacje domowe w miejscu zamieszkania każdej z rodzin kandydackich (każda w wymiarze 3 godzin), spotkanie decyzyjne (z każdą rodziną kandydacką w wymiarze 1 godziny).

Konsultacje domowe w miejscu zamieszkania każdej z rodzin kandydackich miały na celu indywidualną analizę sytuacji rodzinnej kandydatów, posiadanych przez nich kompetencji, omówienie ewentualnych wątpliwości rodziny. Ponadto, sprawdzano warunki lokalowe i sanitarne ważne z punktu widzenia ochrony i bezpieczeństwa dzieci.

W trakcie szkolenia sprawdzano także, czy kandydaci spełniają wymogi formalno-prawne określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Przez pracowników PCPR posiadających uprawnienia do prowadzenia programu szkoleniowego „Rodzina” przeprowadzone zostało również szkolenie dla kandydatów na opiekunów zastępczych. W szkoleniu uczestniczyło 12 osób.

Program obejmuje 52 godziny dydaktyczne podzielone na moduły (w ilości godzin zależnych od możliwości grupy) oraz praktyki w wymiarze 10 godzin. W okresie od października do listopada 2024 roku przeprowadzone zostały wszystkie sesje obejmujące program oraz kandydaci odbyli praktyki w istniejących rodzinach zastępczych zawodowych lub rodzinnych domach dziecka. Ponadto zorganizowano szkolenie dla kandydatów na zawodowe rodziny zastępcze w którym uczestniczyło 7 osób.

4. Dobór rodziny zastępczej dla dziecka

Przy doborze rodziny zastępczej dla dziecka uwzględniano w szczególności:

- przygotowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (informacje zgromadzone podczas szkolenia),
- predyspozycje kandydatów i ich doświadczenie w pracy z dziećmi,
- informacje pozwalające na ocenę funkcjonowania kandydatów w środowisku lokalnym,
- warunki mieszkaniowe kandydatów,
- odpowiednią różnicę wieku między kandydatami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, a dzieckiem,
- poziom rozwoju i sprawności dziecka, wymagania w zakresie pomocy profilaktyczno-wychowawczej lub resocjalizacyjnej oraz możliwość zaspokajania potrzeb dziecka,
- zasadę nierozłączania rodzeństwa,
- opinię wyrażoną przez dziecko.

Zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego sąd przed umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej zasięga opinii właściwego PCPR o kandydatach. W okresie sprawozdawczym przekazano do Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach 19 takich opinii dotyczących rodzin, które nie były szkolone przez PCPR w Tarnowskich Górach lub były w trakcie szkolenia i oczekiwały na przyjęcie dzieci. Ponadto, wydano 11 takich ocen dla istniejących już rodzin zastępczych, w stosunku do których o takie opinie poprosił Sąd.

5. Plan pomocy dziecku

Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy m. in. przygotowanie, we współpracy z asystentem rodziny lub podmiotem organizującym pracę z rodziną i rodziną zastępczą planu pomocy dziecku. W okresie sprawozdawczym koordynatorzy oraz inni pracownicy merytoryczni przygotowali 285 planów i aktualizacji planów pomocy dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej. Każdy plan dla dziecka stanowi integralną część pracy z rodziną zastępczą i ulega ewaluacji podczas posiedzenia zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka.

6. Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie dokonywało oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. Informacje zebrane przez koordynatorów oraz innych pracowników merytorycznych podczas konsultacji domowych, dotyczyły:

- ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka,

- analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem,
- modyfikowania planu pomocy dziecku,
- monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie,
- oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb,
- oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.

Oceny dokonywano w konsultacji z rodziną zastępczą, pedagogiem, psychologiem, właściwym asystentem rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej. Dokonano 319 ocen sytuacji dzieci określających zasadność pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Oceny przekazano do Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach lub innych Sądów właściwych na miejsce poprzedniego pobytu dziecka.

7. Przysposobienie

W okresie sprawozdawczym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przekazywało do ośrodków adopcyjnych informacje o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną. W 2024 roku dwoje dzieci z rodzin zastępczych zostało adoptowanych.

8. Szkolenie i wsparcie istniejących rodzin zastępczych

W 2024 roku prowadzono działania mające na celu podnoszenie standardów wychowania i opieki w rodzinach zastępczych, w tym zachowanie i wzmocnienie kompetencji, przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego oraz podnoszenie kwalifikacji osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą zgodnie z potrzebami tych osób poprzez:

- zapewnienie poradnictwa pedagogicznego, z którego skorzystały 33 rodziny (152 osoby), odbyło się łącznie 61 konsultacji,
- zapewnienie poradnictwa psychologicznego, z którego skorzystało 16 rodzin zastępczych, (odbyło się łącznie 113 konsultacji),
- zapewnienie możliwości udziału w 2 szkoleniach organizowanych na terenie PCPR,
- udzielanie wsparcia przy regulowaniu kontaktów dzieci z rodzicami naturalnymi, w tym umożliwienie spotkań na terenie PCPR – łącznie odbyły się 143 spotkania, z których skorzystało 42 dzieci,
- w okresie sprawozdawczym 75 rodzin zastępczych zostało objętych wsparciem 4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej,
- zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka (udzielono 14 porad).

9. Ocena rodzin zastępczych

Zgodnie z art. 132 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. Oceny dokonywano w oparciu o kategorie kompetencji jakimi winni się wykazywać opiekunowie zastępczy, opracowane na bazie programu szkoleniowego dla kandydatów na rodziców zastępczych PRIDE Rodzinna piecza zastępcza. W roku 2024 dokonano 51 takich ocen.

10. Badania psychologiczne

Zgodnie z art. 76 ust. 4 do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy: zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka. W 2024 roku wydano 40 opinii w sprawie posiadania predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka wystawione przez psychologa.

11. Kontrola nad rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka

Zgodnie z art. 38 b ustawy o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej w 2024 roku dyrektor PCPR w imieniu Zarządu Powiatu (uchwała nr 40/160/2015 Zarządu Powiatu Tarnogórskiego z dnia 11 maja 2015 roku w sprawie: udzielenia upoważnienia Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach) przeprowadził 24 kontrole w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka. Przy przeprowadzaniu postępowania kontrolnego Dyrektor PCPR korzystał z pomocy Kierownika Działu ds. pieczy zastępczej oraz innych pracowników Działu. W żadnym z przypadków nie uznano pobytu dzieci w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka za niezasadny. Nie stwierdzono przypadków niewypełniania funkcji lub niewłaściwego wypełniania funkcji przez rodzinę zastępczą lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, skutkujących koniecznością rozwiązania rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka. Niektóre rodziny zastępcze otrzymały zalecenia pokontrolne.

12. Rodzice dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Spotkania dzieci z rodzicami:

Organizowano spotkania rodziców z dziećmi, w celu podtrzymywania więzi rodzinnych. W okresie sprawozdawczym korzystało z tej formy pomocy 42 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, łącznie odbyły się 143 spotkania na terenie PCPR. Ponadto, wiele rodzin jest ze sobą w stałym kontakcie i umawiają spotkania bez pośrednictwa PCPR.

Praca z rodziną:

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pracę z rodziną organizuje jednostka organizacyjna gminy lub podmiot, któremu zostało zlecone to zadanie. W wyniku utrzymywania regularnych kontaktów dzieci z rodzicami, pracy działu ds. pieczy zastępczej w PCPR w Tarnowskich Górach oraz współpracy z ośrodkami pomocy społecznej 5 dzieci powróciło pod opiekę rodziców biologicznych.

13. Przyznane świadczenia

W 2024 roku wydano 65 decyzji w sprawie przyznania świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej. Ponadto, wydano 13 decyzji w sprawie przyznania świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania osoby, która osiągnęła pełnoletność przebywając w rodzinie zastępczej.

W 2024 roku wydano 47 decyzji przyznających jednorazowe świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka.

Spośród pozostałych świadczeń, o które mogą starać się rodziny zastępcze wydano następujące decyzje:

- w sprawie przyznania środków finansowych na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku domu jednorodzinnego wydano 102 decyzje,
- w sprawie dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka wydano 3 decyzje odmowne,

- w sprawie przyznania jednorazowego świadczenia na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki nad dzieckiem (art. 83 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy o wpieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) wydano 4 decyzje przyznających świadczenie oraz dwie odmowne,
- w sprawie przyznania środków finansowych na pokrycie innych niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka (art. 84 ust. 3 ustawy o wpieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) wydano 8 decyzji przyznających świadczenie,
- w sprawie środków finansowych na pokrycie kosztów niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym wydano 9 decyzji przyznających świadczenia.

Zestawienie wydatków w ramach poszczególnych typów świadczeń zawarto w poniższej tabeli:

Tabela 1 Środki wydatkowane na świadczenia dla rodzin zastępczych w 2024 r.

Nazwa udzielonego świadczenia	Liczba osób na które decyzją przyznano świadczenie	Ilość świadczeń	Koszt świadczeń (w zł)
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej (dot. również osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy i nadal pozostały w rodzinie zastępczej)	242	3531	3 183 938,77
Jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka	47	47	33 250,00
Jednorazowe świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki nad dzieckiem oraz na pokrycie innych niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka	18	18	19 550,00
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego	102	102	186 769,97
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania	0	0	0,00
środki finansowe na pokrycie kosztów niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym	9	9	32 340,00
OGÓŁEM	412	3701	3 455 848,74

14. Dodatki wychowawcze i świadczenie „Dobry start”

W ciągu roku dla celów ustalenia prawa do świadczenia dobry start/ świadczenia wychowawczego tutejsze Centrum wydała łącznie 83 zaświadczeń potwierdzających umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej.

15. Środki z Funduszu Pomocy – małoletni z Ukrainy w pieczy zastępczej

W 2024 roku w Powiecie Tarnogórskim nie funkcjonowały rodziny zastępcze, pod których opieką znajdowało by się dziecko pochodzące z Ukrainy. Na dzień 31 grudnia 2024 r. Powiat Tarnogórski nie dysponował wolnymi miejscami w rodzinnej formie pieczy zastępczej przeznaczonymi na dzieci pochodzące z Ukrainy

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w ramach realizacji art. 26 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa, dokonało rozeznania na terenie gmin Powiatu Tarnogórskiego sytuacji, gdzie opiekun tymczasowy wyznaczony na mocy Postanowienia Sądu nie mógł złożyć osobiście wniosku o świadczenia rodzinne - o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych na dzieci znajdujące się pod jego opieką, lecz w jego imieniu wnioski te powinny być złożone przez Starostę Powiatu Tarnogórskiego. Sytuacja dotyczyła małoletniego, który przed przybyciem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej był umieszczony w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy i przybył wraz z osobą sprawującą nad nim tę pieczę. Weryfikacja w tym zakresie nastąpiła na podstawie „oświadczenia wnioskodawcy będącego opiekunem tymczasowym” - OSR-02/OCP-02 składanego w ośrodkach pomocy społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego.

Do dnia 31 grudnia 2024 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach nie prowadziło żadnych postępowań o przyznanie świadczeń i dofinansowań, o których mowa w ust. 1 ww. ustawy na rzecz opiekuna tymczasowego - sytuacja dotyczyła małoletniego, który przed przybyciem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, był umieszczony w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy i przybył wraz z osobą sprawującą nad nim tę pieczę.

Ponadto, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w ramach realizacji art. 25a ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa, dokonało rozeznania na terenie gmin Powiatu Tarnogórskiego sytuacji, gdy małoletni obywatel Ukrainy, który przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osoby sprawującej faktyczną pieczę nad nim oraz małoletni obywatel Ukrainy, który przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i przed przybyciem był umieszczony w pieczy zastępczej na terenie Ukrainy. Podjęte działania wynikały z obowiązku prowadzenia przez tutejsze Centrum „ewidencji małoletnich” za pomocą systemu teleinformatycznego.

16. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej – cudzoziemcy

W ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat za Pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach zgodnie z art. 181 ust 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nie finansowano pobytu w pieczy zastępczej dzieci, o którym mowa w art. 5 ust. 3 tejże ustawy tj.: cudzoziemcy przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

17. Wydatki na opiekę i wychowanie dziecka ponoszone przez gminę

Obowiązująca od 1 stycznia 2012 r. ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła w art. 191 ust. 9 na gminy obowiązek procentowego partycypowania w wydatkach na opiekę i wychowanie dziecka w pieczy zastępczej. Do wydatków tych należą wszystkie świadczenia oraz dodatki przysługujące rodzinom zastępczym jak również wynagrodzenie wraz z pochodnymi od wynagrodzenia dla zawodowej rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka i osób zatrudnionych w rodzinie zastępczej oraz rodzinnym domu dziecka.

Gminy ponoszą wspomniane wydatki w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej w wysokości 10%, w drugim roku w wysokości 30%, a w trzecim i następnych latach w wysokości 50%. Powyższe przepisy dotyczą jednak wyłącznie dzieci umieszczonych po raz pierwszy w pieczy zastępczej po dniu 1 stycznia 2012 r.

W stosunku do wszystkich dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej po 1 stycznia 2012 r. pochodzących z terenu Powiatu Tarnogórskiego każdorazowo ustalano gminę właściwą ze względu na miejsce jego zamieszkania przed umieszczeniem w pieczy. Gminy po potwierdzeniu swojej właściwości w stosunku do danego dziecka ponosiły procentową część wydatków PCPR w drodze noty księgowej. Na dzień 31 grudnia 2024 r. gminy partycypowały w wydatkach PCPR w przypadku 198 dzieci przebywających w pieczy zastępczej (w tym 158 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej i 40 dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej). W 2024 roku wystawiono 170 not księgowych w sprawie ponoszenia przez gminy Powiatu Tarnogórskiego wydatków PCPR na rodzinną pieczę zastępczą oraz 75 not księgowych w sprawie ponoszenia przez gminy Powiatu Tarnogórskiego wydatków PCPR na instytucjonalną pieczę zastępczą.

W Tabeli 2 oraz Tabeli 3 przedstawiono liczbę dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej odnośnie których wydatki na opiekę i wychowanie ponosiły gminy Powiatu Tarnogórskiego wg stanu na 31 grudnia 2024 r.

Tabela 2 Dzieci umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej odnośnie których wydatki na opiekę i wychowanie ponosiły gminy Powiatu Tarnogórskiego w 2024 r. (stan na 31 grudnia 2024 r.)

Procentowy udział w wydatkach	10% (1 rok)	30% (2 rok)	50% (3 rok i więcej)	SUMA
Gmina Tarnowskie Góry	24	12	64	100
Gmina Radzionków	3	2	14	19
Gmina Tworóg	2	1	6	9
Gmina Miasteczko Śląskie	1	2	5	8
Gmina Zbrosławice	3	1	6	10
Gmina Kalety	0	0	1	1
Gmina Świerklaniec	4	0	5	9
Gmina Krupski Młyn	0	0	2	2
SUMA	37	18	103	158

Tabela 3 Dzieci umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej odnośnie których wydatki na opiekę i wychowanie ponosiły gminy Powiatu Tarnogórskiego w 2024 r. (stan na 31 grudnia 2024 r.)

Procentowy udział w wydatkach	10% (1 rok)	30% (2 rok)	50% (3 rok i więcej)	SUMA
Gmina Tarnowskie Góry	4	3	15	22
Gmina Radzionków	0	1	1	2
Gmina Zbrosławice	0	0	1	1
Gmina Miasteczko Śląskie	2	0	4	6
Gmina Świerklaniec	0	0	5	5
Gmina Krupski Młyn	0	0	3	3
Gmina Kalety	1	0	0	1
SUMA	7	4	29	40

Łączną kwotę jaką Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w 2024 r. uzyskało z gmin Powiatu Tarnogórskiego jako zwrot poniesionych wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej to 2.635.385,83zł. Zestawienie kwot wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pieczy zastępczej poniesione w 2024 r. przez gminy przedstawiono w poniższej

tabeli. Kwoty przedstawione w tabeli stanowią wpływy z gmin Powiatu Tarnogórskiego wg stanu księgowego na 31 grudnia 2024 r.

Tabela 4 Kwota wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pieczy zastępczej poniesiona w 2024 r. przez gminy Powiatu Tarnogórskiego

Nazwa gminy	Kwota
Gmina Tarnowskie Góry	1 640 605,90 zł
Gmina Radzionków	174 428,26 zł
Gmina Tworóg	84 399,39 zł
Gmina Miasteczko Śląskie	240 731,93 zł
Gmina Zbrostawice	82 528,09 zł
Gmina Kalety	8 598,94 zł
Gmina Świerklaniec	269 975,04 zł
Gmina Krupski Młyn	134 118,28 zł
SUMA	2 635 385,83 zł

18. Porozumienia między powiatami w sprawie ponoszenia kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych

18.1. Dzieci pochodzące z Powiatu Tarnogórskiego przebywające w rodzinach zastępczych poza powiatem

W 2024 roku kontynuowano realizację 29 porozumień odnośnie pokrywania kosztów utrzymania dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem. W ciągu roku zawarto 12 nowych porozumień oraz zakończono realizację 11 porozumień. Dla w/w porozumień przygotowywano miesięcznie wypłaty środków na utrzymanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów. W 2024 roku łącznie na pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem przeznaczono kwotę 642 770,84 zł. w tym kwota 91 393,57 zł za zwrot kosztów opieki koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Na dzień 31 grudnia 2024 r. obowiązywały 31 porozumienia.

Tabela 5 Porozumienia dotyczące dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego przebywających w rodzinach poza powiatem (2024 r.)

Lp	Miejsce aktualnego pobytu dziecka	Realizacja porozumienia (na dzień 1 stycznia 2024 r.)	Porozumienia zawarte w 2024 r.	Porozumienia zakończone w 2024 r.
1	P. Będziński	2	-	-
2	M. Ruda Śląska	1	-	-
3	M. Tychy	1	-	-
4	M. Chorzów	4	-	-
5	M. Bytom	3	3	1
6	P. Elbląski	2	-	1
7	P. Strzelecki	1	4	4
8	P. Gliwicki	3	-	-
9	M. Gliwice	3	2	2
10	M. Piekary Śląskie	1	1	1
11	M. Jaworzno	1	-	-
12	M. Sieradz	2	-	-
13	M. Zabrze	1	-	1
14	M. Olsztyn	1	-	-
15	P. Jarosławski	1	-	-
16	M. Mysłowice	1	-	1
17	P. Częstochowski	1	-	-
17	P. Świętochłowicki	-	1	-
19	P. Prudnicki	-	1	-
-	SUMA	29	12	11

18.2. Dzieci przebywające w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Tarnogórskiego, pochodzące z innych powiatów

W 2024 roku kontynuowano realizację 49 porozumień zawartych w latach poprzednich dotyczących pokrywania kosztów pobytu dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Tarnogórskiego. Zakończono realizację 9 porozumień, a zawarto w ciągu roku łącznie 7 nowych porozumień.

W styczniu 2024 r. sporządzono roczne rozliczenia wszystkich zawartych porozumień. Łączna kwota, która wpłynęła na rachunek bankowy Starostwa Powiatu Tarnogórskiego z tytułu zawartych porozumień wyniosła 1 064 039,01 zł w tym kwota 115 645,70 zł za zwrot kosztów opieki koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Na dzień 31 grudnia 2024 r. obowiązywało 47 porozumień.

Tabela 6 Porozumienia dotyczące dzieci spoza powiatu umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Tarnogórskiego (2024 r.)

Lp.	Miejsce pochodzenia dziecka	Realizacja porozumienia (na dzień 1 stycznia 2024 r.)	Porozumienia zawarte w 2024 r.	Porozumienia zakończone w 2024 r.
1	M. Piekary Śląskie	2	-	-
2	P. Mikołowski	1	-	-
3	M. Katowice	3	1	-
4	M. Zabrze	5	-	-
5	M. Bytom	17	3	7
6	M. Chorzów	3	-	-
8	M. Świętochłowice	2	-	2
9	M. Sosnowiec	2	-	-
10	P. Strzelecki	1	-	-
11	M. Gliwice	2	1	-
15	P. Ostrowiecki	2	-	-
16	P. Gliwicki	5	-	-
17	P. Świdnicki	2	-	-
18	P. Kędzierzyńsko-Kozielski	2	-	-
19	P. Piaseczyński	-	1	-
20	M. Opole	-	1	-
-	SUMA	49	7	9

18.3. Dzieci pochodzące z terenu Powiatu Tarnogórskiego umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem, zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych psychiatrycznych oraz zakładach opiekuńczo-leczniczych

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dzieci pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej były umieszczane w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Skierowanie dzieci do placówek następowało po wyczerpaniu możliwości udzielenia pomocy w rodzinie biologicznej lub braku kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

W sprawach dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów, w ciągu roku zawarto 7 porozumień, natomiast kontynuowano realizację 49 porozumień zawartych w latach poprzednich. Łącznie w 2024 r. zakończono realizację 9 porozumień. Dla w/w porozumień przygotowywano miesięcznie listy wypłat. W 2024 r. koszty związane z pobytem dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów wyniosły 2 986 542,98zł. Na dzień 31 grudnia 2024 r. obowiązywało 47 porozumień.

Tabela 7 Porozumienia dotyczące dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w placówkach opiekuńczo wychowawczych na terenie innych powiatów, zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych psychiatrycznych oraz zakładach opiekuńczo-leczniczych (2024 r.)

Lp	Miejsce aktualnego pobytu dziecka	Realizacja porozumienia (na dzień 1 stycznia 2024 r.)	Porozumienia zawarte w 2024 r.	Porozumienia zakończone w 2024 r.
1	P. Wołomiński	3	-	-
2	P. Przeworski	1	-	-
3	M. Częstochowa	2	1	-
4	P. Raciborski	4	-	1
5	P. Strzyżowski	1	-	-
6	P. Krasnostawski	3	-	-
7	P. Zawierciański	1	-	-
8	P. Dąbrowski	7	-	-
9	P. Będziński	1	-	-
10	M. Bytom	1	-	-
11	M. Jastrzębie-Zdrój	1	-	1
12	P. Opatowski	3	-	1
13	P. Ostrzeszowski	1	-	-
14	M. Katowice	-	1	1
15	P. Kraśnicki	3	-	3
16	M. Łomża	2	-	-
17	M. Kraków	2	2	-
18	P. Oleśnicki	0	2	-
19	P. Kłobucki	2	5	-
20	P. Prudnicki	2	3	1
21	P. Tarnogórski (ZPOP)	1	-	-
22	P. Wrocławski (ZOL)	1	-	-
-	SUMA	42	11	13

W ramach powyższego zestawienia PCPR finansuje pobyt dzieci umieszczonych w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym Psychiatrycznym (1 dziecko) oraz Zakładach Opiekuńczo-Leczniczych (1 dziecko).

19. Powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej

Po myśli art. 38 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej, po zasięgnięciu opinii asystenta rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – po zasięgnięciu opinii podmiotu organizującego pracę z rodziną, może dochodzić na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej świadczeń alimentacyjnych. Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest obowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych, w przypadku, gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok.

Realizując wskazany powyżej obowiązek, Dyrektor PCPR w 2024 r., wytoczył 32 pozwy o zasądzenie alimentów przeciwko rodzicom biologicznym 48 dzieci.

20. Opłata za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Przy ustalaniu opłaty brano pod uwagę zasady określone w Uchwale Rady Powiatu Tarnogórskiego nr XXXVII/340/2021 z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, zakładzie opiekuńczo-leczniczym, pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej, który udziela świadczeń całodobowych. Uchwała weszła w życie w roku 2021.

Zgodnie z powyższym możliwe jest odstąpienie od ustalenia opłaty, ustalenie jej w częściowej lub pełnej wysokości.

Większość danych niezbędnych do wydania decyzji administracyjnej rodzicom biologicznym zbierana jest na podstawie oświadczeń składanych pod odpowiedzialnością karną. Do ustalenia miejsca zamieszkania rodziców występowano z wnioskiem o udostępnienie danych ze zbiorów ewidencji ludności, zwracano się z prośbą do Policji o udostępnienie danych o miejscu zamieszkania/pobytu rodzica lub do Ośrodków Pomocy Społecznej, Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie, Urzędów Pracy, Zakładów Ubezpieczeń Społecznych, Urzędów Skarbowych, Centralnego Zarządu Służby Więziennej i innych instytucji.

łącznie w 2024 r. rozpoczęto 227 spraw dotyczących ponoszenia opłaty przez rodziców biologicznych za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej i 40 spraw dotyczących ponoszenia opłaty przez rodziców biologicznych za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Ze względu na trudną sytuację materialno-bytową postępowania administracyjne w sprawach opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w dużej części przypadków kończyły się odstąpieniem od ustalenia opłaty, w pozostałych przypadkach ustalano w stosunku do rodziców częściową opłatę za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. wiele spraw pozostało w toku, były to sprawy dotyczące głównie rodziców nieznanych z miejsca zamieszkania (brak meldunku, nie przebywanie pod adresem zameldowania).

W 2024 r. na podstawie uchwały Rady Powiatu Tarnogórskiego w sprawie szczegółowych warunków umorzenia w całości lub części łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej umorzono należności pieniężne wraz z odsetkami w łącznej kwocie 568 431,87 zł.

21. Usamodzielnienia

Osoby, które opuściły rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze zostały objęte pomocą na kontynuowanie nauki, pomocą na usamodzielnienie oraz pomocą na zagospodarowanie – w formie rzeczowej.

W 2024 roku proces usamodzielnienia rozpoczęły 4 osoby, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą oraz 4 osoby które opuściły instytucjonalną pieczę zastępczą.

Warunkiem przyznania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki było zobowiązanie osoby usamodzielnianej do realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia.

Dla osób usamodzielnianych wyznaczani byli opiekunowie usamodzielnienia, którzy koordynowali proces usamodzielnienia. Programy usamodzielnienia zawierały plany podejmowanych działań, terminy ich realizacji oraz zobowiązanie osób usamodzielnianych do realizacji postanowień programu. Zobowiązania obejmowały w szczególności uzupełnianie wykształcenia i podnoszenie kwalifikacji (celem zwiększenia możliwości zatrudnienia), podejmowanie działań mających na celu zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych.

Pracownicy socjalni w okresie sprawozdawczym przeprowadzili trzy wywiady środowiskowe dotyczących kontynuowania nauki, pomocy rzeczowej i na usamodzielnienie.

Tabela 8 i 9 przedstawiają wysokość udzielonej w 2024 r. pomocy osobom, które opuściły rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo – wychowawcze.

Tabela 8 Pomoc udzielana osobom, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą (2024 r.)

Lp	RODZAJ ŚWIADCZENIA	Liczba osób którym decyzją przyznano świadczenie	Ilość świadczeń	Kwota świadczeń (w zł)
1	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	36	192	137 897,15
2	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	10	10	80 197,00
3	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	7	7	19 514,00
4	Pomoc na zagospodarowanie w formie finansowej	0	0	0,00 zł
-	OGÓŁEM:	55	211	237 608,15 zł

Tabela 9 Pomoc udzielana osobom, które opuściły instytucjonalną pieczę zastępczą (2024 r.)

Lp	RODZAJ ŚWIADCZENIA	Liczba osób którym decyzją przyznano świadczenie	Ilość świadczeń	Kwota świadczeń (w zł)
1	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	24	110	93 948,16
2	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	4	4	33 436,00
3	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	5	5	13 666,00
4	Pomoc na zagospodarowanie w formie finansowej	0	0	0,00
-	OGÓŁEM:	31	117	141 050,16

21.1. Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki

W okresie sprawozdawczym 36 usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych, kontynuowało naukę. W 2024 roku 24 usamodzielnionych wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej, objętych było pomocą na kontynuowanie nauki.

We wszystkich przypadkach pomoc na kontynuowanie nauki przyznawana była i wypłacana po potwierdzeniu kontynuowania nauki.

21.2. Pomoc pieniężna na usamodzielnienie

W okresie sprawozdawczym 4 osobom opuszczającej instytucjonalną pieczę zastępczą przyznano pomoc na usamodzielnienie, z kolei spośród osób opuszczających rodziny zastępcze świadczenie to przyznano 10 osobom.

21.3. Pomoc na zagospodarowanie

Spośród osób, które opuściły rodziny zastępcze i podjęły proces usamodzielnienia 7 osób otrzymało pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej. Z grona osób, które opuściły instytucjonalną pieczę zastępczą 5 osoby otrzymały w/w świadczenie. Usamodzielniani wychowankowie przeznaczali pomoc w formie rzeczowej w zdecydowanej większości na polepszenie warunków mieszkaniowych i bytowych oraz zakup sprzętu komputerowego umożliwiając kontynuowanie nauki, załatwianie spraw urzędowych oraz aktywnego poszukiwania pracy.

21.4. Pomoc prawna dla osób usamodzielnianych

Zgodnie z art. 140 ust. 1 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, osobie opuszczającej pieczę zastępczą po osiągnięciu pełnoletności zapewniono pomoc prawną. W tym zakresie udzielono 1 porady prawnej.

22. Współpraca z Sądem Rodzinnym i innymi instytucjami

W okresie sprawozdawczym współpracowano z Sądem Rodzinnym w zakresie:

- wskazywania kandydatów na rodziców zastępczych dla dzieci pozbawionych opieki rodziców,
- przekazywania sprawozdań dot. sytuacji rodzin zastępczych i ocen zasadności pobytu dzieci w pieczy zastępczej,
- przekazywania wniosków dot. zmiany zarządzeń opiekuńczych,
- przekazywania wniosków o pozbawienie rodziców władzy rodzicielskiej,
- wskazania opiekunów prawnych dla dzieci,
- konsultacji z kuratorami zawodowymi w sprawach dotyczących ustalenia planu zorganizowania opieki dla dzieci w tym spotkania z kuratorami na terenie PCPR (na bieżąco),
- przekazywania wniosków dot. rozwiązania rodzin zastępczych,
- udziału w sprawach sądowych dotyczących zasądzenia świadczeń alimentacyjnych.

W okresie sprawozdawczym współpracowano ze szkołami, przedszkolami i żłobkami poprzez konsultacje z pedagogami szkolnymi oraz wychowawcami klas w sprawach dotyczących dzieci umieszczonych w rodzinnej opiece zastępczej, w tym przekazywanie przez pedagogów opinii na temat szkolnego funkcjonowania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych (na bieżąco).

W okresie sprawozdawczym współpracowano z ośrodkami pomocy społecznej Powiatu Tarnogórskiego w zakresie:

- konsultacji z pracownikami socjalnymi lub asystentami rodziny w sprawach dotyczących ustalenia planu pomocy dziecku lub planu pracy z rodziną, dokonywania ocen zasadności pobytu dzieci w pieczy zastępczej,
- umieszczania osób w domach pomocy społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego,
- kierowania osób do środowiskowego domu samopomocy,
- prowadzenia naboru do programu korekcyjno-edukacyjnego i psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- współpraca przy rekrutacji na warsztaty kompetencji rodzicielskich,

W okresie sprawozdawczym współpracowano z Zakładem Pielęgnacyjno-Opiekuńczym Psychiatrycznym w Kamieńcu w zakresie udziału w zespołach dokonujących oceny sytuacji dzieci umieszczonych w ZOL i zasadności pobytu dzieci w tej placówce. Wyznaczony przez Starostę Tarnogórskiego pracownik PCPR w Tarnowskich Górach wziął udział w 11 posiedzeniach zespołów, na których omówiono sytuację 117 dzieci. PCPR uczestniczy w zespołach od 30 grudnia 2015 roku.

23. Sprawozdawczość i statystyki

Tabele z danymi odnośnie liczby rodzin i umieszczonych w nich dzieci w 2024 roku.

Tabela 10 Liczba rodzin i umieszczonych w nich dzieci w ciągu roku 2024 r. (narastająco)

TYP RODZINY ZASTĘPCZEJ	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Spokrewniona z dzieckiem	56	68
Niezawodowa	69	103
Zawodowa	6	12
Zawodowa specjalistyczna	4	6
Zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	2	21
Rodzinny Dom Dziecka	5	32
OGÓŁEM	142	242

Tabela 11 Liczba rodzin i umieszczonych w nich dzieci wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r.

TYP RODZINY ZASTĘPCZEJ	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Spokrewniona z dzieckiem	54	68
Niezawodowa	60	86
Zawodowa	6	20
Zawodowa specjalistyczna	3	5
Zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	1	5
Rodzinny Dom Dziecka	4	29
OGÓŁEM	128	213

Jedna wykazana w tabeli 10 rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego prowadzona była zarówno przez Powiat Tarnogórski (1 dziecko powyżej) jak i inny powiat (dzieci nie wykazane). W trakcie roku wspomniana rodzina zastępcza została przekształcona w rodzinę zastępczą zawodową prowadzoną zarówno przez Powiat Tarnogórski (1 dziecko powyżej) jak i inny powiat (dzieci nie wykazane).

W okresie sprawozdawczym spośród dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej:

- 5 dzieci wróciło do rodziny biologicznej,
- 18 dzieci zostało umieszczonych w innej formie rodzinnej pieczy zastępczej,
- 3 zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 2 zostało przekazane do adopcji,
- 11 dzieci zmieniło formę opieki z innych powodów.

II. Pomoc dla osób z niepełnosprawnościami

1. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

W roku 2024 na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, zgodnie z podziałem otrzymanych środków PFRON, przeznaczono kwotę 5 287 411,00 zł.

W latach poprzednich otrzymane środki PFRON przedstawiały się następująco:

- 2023 r. – 4 345 128,00 zł,
- 2022 r. – 3 403 054,00 zł,
- 2021 r. – 2 989 680,00 zł,
- 2020 r. – 2 588 825,00 zł,
- 2019 r. – 2 291 846,00 zł.

Zgodnie z uchwałą Rady Powiatu Tarnogórskiego nr LXIII/514/2024 z dnia 26 marca 2024 r. w sprawie określenia zadań, na które przeznacza się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na 2024 rok, zmienionej uchwałami:

- nr V/70/2024 z dnia 24 września 2024 r.
- nr IX/96/2024 z dnia 17 grudnia 2024 r.

Na realizację poszczególnych zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w roku 2024 przeznaczono:

- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych przeznaczono 971 167,00 zł,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przeznaczono 1 360 564,00 zł,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych przeznaczono 260 000,00 zł,
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej przeznaczono 2 695 680,00 zł.

2. Uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych

Na realizację zadania uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie otrzymało w 2024 roku kwotę 971 167,00 zł (wydatkowano: 971 167,00 zł). Dla porównania:

- w roku 2023 PCPR otrzymało kwotę 646 262,00 zł (wydatkowano: 646 262,00 zł),
- w roku 2022 PCPR otrzymało kwotę 490 020,00 zł (wydatkowano: 487 622,00 zł),
- w roku 2021 PCPR otrzymało kwotę 446 225,00 zł (wydatkowano: 443 473,00 zł),
- w roku 2020 PCPR otrzymało 173 113,00 zł (wydatkowano: 160 712,00 zł).

W roku 2024 złożono 494 wniosków (obejmujących 494 osób niepełnosprawnych i 221 opiekunów – łącznie 715 osób). Dofinansowaniem objęto 351 wnioskodawców (ponadto dofinansowanie przyznano dla 150 opiekunów – łącznie 501 osób). Na liczbę 501 osób objętych dofinansowaniem w roku 2024 składa się:

- 22 dzieci niepełnosprawnych i 19 opiekunów,
- 329 dorosłych niepełnosprawnych i 131 opiekunów.

3. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

Na realizację zadania dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, PCPR otrzymało w 2024 roku 1 360 564,00 zł (wydatkowano: 1 328 108,00 zł). Dla porównania:

- w roku 2023 PCPR otrzymało 1 095 925,00 zł (wydatkowano 1 095 799,00 zł),
- w roku 2022 PCPR otrzymało 614 981,00 zł (wydatkowano 614 968,00 zł),
- w roku 2021 PCPR otrzymało 557 775,00 zł (wydatkowano 557 775,00 zł),
- w roku 2020 PCPR otrzymało 504 145,00 zł (wydatkowano 465 753,00 zł),

W okresie sprawozdawczym złożono 1334 wnioski, w tym:

- na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – 1292,
- na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny – 37,
- na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla instytucji – 5,

W 2024 roku dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wypłacono dla 661 wnioskodawców na kwotę 1 328 108,00 zł, w tym:

- na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – 1 298 823,20 zł,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny – 20 778,00 zł,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla instytucji – 8 506,80 zł,

W ramach zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dofinansowano zakup m.in.: rowerów rehabilitacyjnych stacjonarnych, bieżni elektrycznej, rotora do ćwiczeń, drabinki gimnastycznej, aparatów słuchowych, wkładek do aparatów słuchowych, systemów wspomagających słyszenie, aparatów do leczenia obturacyjnego bezdechu sennego, masek do aparatów do leczenia obturacyjnego bezdechu sennego, obuwia ortopedycznego, materaców przeciwośluzowych, poduszek przeciwośluzowych, protez uda, protez podudzia, protez piersi, pończoch kikutowych, ortez, pionizatorów, pieluchomajtek, cewników, worków do zbierania moczu, balkoników, podpórek czterołożowych, szkieł okularowych, wózków inwalidzkich, gorsetów, peruk, rękawa uciskowego, zbiorników na insulinę oraz czujników do systemu monitorowania stężenia glukozy.

4. Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

Na realizację zadania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie otrzymało w roku 2024 kwotę 260 000,00 zł, (wydatkowano 259 115,07 zł). Dla porównania:

- w roku 2023 PCPR otrzymało 243 261,00 zł (wydatkowano 243 261,00 zł),
- w roku 2022 PCPR otrzymało 226 373,00 zł (wydatkowano 226 373,00 zł),
- w roku 2021 PCPR otrzymało 250 000,00 zł (wydatkowano 250 000,00 zł),
- w roku 2020 PCPR otrzymało 271 887,00 zł (wydatkowano 269 885,10 zł).

W okresie sprawozdawczym złożono 131 wniosków na zadania z zakresu likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się osób niepełnosprawnych. Dofinansowanie wypłacono dla 100 wnioskodawców:

- na dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych – 17 wniosków,
- na dofinansowanie do likwidacji barier technicznych – 59 wniosków,

- na dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się – 24 wnioski.

W 2024 roku dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się wypłacono dla 100 wnioskodawców na kwotę 259 115,07, w tym:

- na dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych – 74 250,00zł,
- na dofinansowanie do likwidacji barier technicznych – 150 562,00zł,
- na dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się – 34 303,07zł.

Na likwidację barier architektonicznych w miejscach zamieszkania osób niepełnosprawnych wykonano prace związane m.in. z przystosowaniem istniejących łazienek dla potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez zamontowanie kabin prysznicowych, krzesełek prysznicowych, siedzisk prysznicowych, ubikacji i umywalki dostosowanej do potrzeb osoby niepełnosprawnej poruszającej się na wózku inwalidzkim, montaż uchwytów oraz poręczy, platformy schodowej na szynie prostej.

W ramach likwidacji barier technicznych dofinansowano zakup m.in.: łóżek rehabilitacyjnych, podnośników transportowo-kąpielowych, podnośników wannowych, podnośnika sufitowego, rowerów trójkołowych, schodolazów, koncentratorów tlenu, wózka toaletowo-prysznicowego, budzika dla niesłyszących.

W ramach dofinansowania do likwidacji barier w komunikowaniu się wydatki przeznaczono na pokrycie kosztów związanych z zakupem sprzętu komputerowego, programów specjalistycznych oraz urządzeń elektronicznych wraz z programem do komunikacji alternatywnej i wspomagającej, lupy z podświetleniem.

Zasadność złożonych wniosków oceniał Zespół Pełnomocników ds. rozpatrywania wniosków składanych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach o przyznanie dofinansowania osobie fizycznej do likwidacji barier architektonicznych i technicznych oraz w komunikowaniu się ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

5. Warsztaty Terapii Zajęciowej.

Warsztat terapii zajęciowej jest jedną z podstawowych form aktywności, która wspomaga proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. Na terenie Powiatu Tarnogórskiego działają dwa warsztaty: Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Salezjański Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Tarnowskich Górach (warsztat powstał w marcu 2000 r.) oraz Warsztat Terapii Zajęciowej w Kaletach-Drutarni prowadzony przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Śląski Oddział Regionalny w Katowicach (warsztat powstał w grudniu 2005 r.). Uczestnikami zajęć warsztatowych są osoby posiadające orzeczenia o stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem do rehabilitacji w warsztacie terapii zajęciowej. Dzięki uczestnictwu w warsztacie osoba niepełnosprawna ma możliwość wyrabiania zaradności osobistej, zdobywa umiejętności praktyczne, uczy się nowych ról społecznych. Uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej stanowi też etap wstępny do podjęcia pracy zawodowej przez osoby niepełnosprawne. Poniższa tabela przedstawia środki przekazane i wydatkowane na działalność warsztatów terapii zajęciowej w 2024 r.

Tabela 12 Źródła finansowania warsztatów terapii zajęciowej

Warsztat terapii zajęciowej	Środki Powiatu przekazane	Środki Powiatu wykorzystane	Środki PFRON przekazane	Środki PFRON wykorzystane
WTZ Kalety	149 760,00 zł	149 760,00 zł	1 347 840,00 zł	1 347 700,00 zł
WTZ Tarnowskie Góry	149 760,00 zł	149 760,00 zł	1 347 840,00 zł	1 347 795,82 zł
Razem	299 520,00 zł	299 520,00 zł	2 695 680,00 zł	2 695 495,82 zł

W Warsztacie Terapii Zajęciowej w Tarnowskich Górach prowadzone były następujące pracownie: krawiecka, gospodarstwa domowego, komputerowo-edukacyjna, rękodzieła, arteterapii, techniczno-ślusarska, teatralno-muzyczna oraz ogrodniczo-florystyczna. W zajęciach warsztatowych uczestniczyło 40 osób. W listopadzie 2024 r. przeprowadzona została kontrola warsztatu. Zespół kontrolujący stwierdził nieznaczne uchybienia, dotyczące zapisów Regulaminu Organizacyjnego Warsztatu.

Ponadto, Warsztat Terapii Zajęciowej w Tarnowskich Górach sporządzał plany finansowe, rozliczał środki oraz przekazywał kwartalne informacje o ich wydatkowaniu. Liczba osób oczekujących na uczestnictwo w zajęciach na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosiła 0 osób.

Natomiast Warsztat Terapii Zajęciowej w Kaletach-Drutarni zaoferował swoim uczestnikom zajęcia w pracowniach: gospodarstwa domowego, przyrodniczej, zielarsko-ogrodniczej, komputerowo-fotograficznej, artystycznej, technicznej oraz rzemiosła artystycznego. Terapia zajęciowa w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej realizowana jest przez terapię indywidualną i grupową, muzykoterapię, teatroterapię, zajęcia edukacyjne, rekreacyjne, terapię przez kontakt z przyrodą. W zajęciach warsztatowych uczestniczyło 40 osób. W grudniu 2024 r. warsztat złożył wniosek o zwiększenie liczby uczestników o 4 osoby. Wniosek został rozpatrzony pozytywnie. Nowi uczestnicy rozpoczęli zajęcia 27 grudnia 2024 r.

Na przełomie listopada i grudnia 2024 r. odbyła się kontrola w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Kaletach-Drutarni. Zespół kontrolujący wykazał uchybienie w zakresie dokumentowania nieobecności uczestników warsztatu. Jeżeli chodzi o wydatkowanie środków finansowych Warsztat Terapii Zajęciowej w Kaletach-Drutarni sporządzał plany finansowe, rozliczał środki oraz przekazywał kwartalne informacje o ich wydatkowaniu. Na dzień 31 grudnia 2024 r. brak osób oczekujących na przyjęcie do warsztatu.

Działalność warsztatów terapii zajęciowej wspomagała proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Tarnogórskiego.

W warsztatach organizowanych na terenie Powiatu Tarnogórskiego uczestniczyła jedna osoba z powiatu będzińskiego. Z kolei w ramach porozumienia, w warsztatach funkcjonujących w innych gminach i powiatach, brało udział 28 mieszkańców z Powiatu Tarnogórskiego, w tym:

- 3 osoby w powiecie gliwickim
- 1 osoba w mieście Piekary Śląskie
- 20 osób w mieście Bytom
- 2 osoby w mieście Gliwice
- 1 osoba w mieście Zabrze
- 1 osoba w powiecie lublinieckim

6. Realizacja programu „Aktywny samorząd”

Rok 2024 był trzynastym rokiem realizacji na terenie Powiatu Tarnogórskiego pilotażowego programu „Aktywny samorząd” finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Realizacja programu na mocy umowy podpisanej pomiędzy Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych a Powiatem Tarnogórskim została powierzona Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach.

Formy wsparcia przewidziane w programie adresowane były do uprawnionych osób niepełnosprawnych i dotyczyły likwidacji barier ograniczających ich społeczne i zawodowe funkcjonowanie. Program obejmował następujące moduły, obszary i zadania:

- Moduł I - likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową
  - Obszar A – Zadanie nr 1 pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu
  - Obszar A – Zadanie nr 2 pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B
  - Obszar A – Zadanie nr 3 pomoc w uzyskaniu prawa jazdy dla osób z dysfunkcją narządu słuchu
  - Obszar A – Zadanie nr 4 pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu dla osób z dysfunkcją narządu słuchu
  - Obszar B – Zadanie nr 1 pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych w stopniu znacznym
  - Obszar B – Zadanie nr 2 dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania
  - Obszar B – Zadanie nr 3 pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z dysfunkcją wzroku w stopniu umiarkowanym
  - Obszar B – Zadanie nr 4 pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z dysfunkcją narządu słuchu
  - Obszar B – Zadanie nr 5 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu
  - Obszar C – Zadanie nr 1 pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym
  - Obszar C – Zadanie nr 2 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym
  - Obszar C – Zadanie nr 3 pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne
  - Obszar C – Zadanie nr 4 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne
  - Obszar C – Zadanie nr 5 pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego
  - Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej
  - Obszar E – pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej, adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności lub z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia), które korzystają z koncentratora tlenu lub respiratora w ramach świadczenia udzielanego przez ośrodek domowego leczenia tlenem lub ośrodek wentylacji domowej, tj. pod opieką zespołu długoterminowej opieki domowej dla pacjentów wentylowanych mechanicznie lub pod opieką poradni/ośrodka/zespołu domowego leczenia tlenem

- Moduł II -pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

Na realizację programu „Aktywny samorząd” Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie otrzymało, w ramach I i II transzy, następujące środki finansowe:

Tabela 13 Środki finansowe PFRON przekazane na realizację programu „Aktywny samorząd” na 2024 rok

Wydatki	Limit środków PFRON (w zł)
Moduł I	914 517,00
Moduł II	417 000,00
Koszty obsługi programu	66 575,85
Koszty promocji programu	13 315,17
Koszty ewaluacji programu	6 657,59
RAZEM	1 418 065,61

Osoby uprawnione do korzystania z dofinansowania w ramach programu „Aktywny samorząd” składały do dnia 10 października 2024 roku wnioski w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie (z uwzględnieniem sytuacji, w której Realizator programu może podjąć decyzję o przywróceniu Wnioskodawcy terminu złożenia wniosku). Łącznie wpłynęło 192 wnioski z czego dofinansowano 172.

2024 rok był piątym rokiem, w którym wszystkie wnioski składane w ramach programu „Aktywny samorząd” procedowane były przez pracowników PCPR przy wykorzystaniu nowoczesnego narzędzia - platformy SOW (System Obsługi Wsparcia), za pomocą której osoby z niepełnosprawnością mogą elektronicznie składać wnioski o wsparcie w ramach poszczególnych zadań. System SOW, wyposażony jest we wszystkie potrzebne formularze i wzory oraz w inne funkcjonalności, które ułatwiają realizację programu. Wszystkie dokumenty niezbędne do złożenia wniosku lub zawarcia umowy dofinansowania lub rozliczenia dofinansowania, Wnioskodawca może skanować/powielać w formie elektronicznej i takie są podstawą oceny formalnej i merytorycznej wniosku oraz zawarcia umowy i rozliczenia dofinansowania. Dostęp do Systemu jest nieodpłatny. Podstawowym i jedynym wymaganiem w celu spełnienia warunku zapewnienia ogólnokrajowego zasięgu jest dostęp do sieci internetowej. Pełne korzystanie z Systemu wymaga posiadania narzędzia autoryzacji – uwierzytelnienia przez profil zaufany na platformie ePUAP lub przy pomocy kwalifikowalnego podpisu elektronicznego.

Wniosków złożonych przez Wnioskodawców w systemie SOW było 220.

Wniosków złożonych przez Wnioskodawców w wersji papierowej było 113.

W roku 2024 łącznie w ramach w/w programu złożono 333 wnioski.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wydatkowało na realizację programu „Aktywny samorząd” na 2024 rok następujące kwoty:

Tabela 14 Środki finansowe PFRON wydatkowane w 2024 roku (stan na dzień 31.12.2024 r.) w ramach programu „Aktywny samorząd” na 2024 rok w podziale na poszczególne zadania w zestawieniu do liczby złożonych wniosków i wniosków objętych dofinansowaniem

Zadanie	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków objętych dofinansowaniem	Wyplacona kwota dofinansowania (w zł)
Obszar A Zadanie 1	4	4	25 011,00
Obszar A Zadanie 2	4	4	8 796,00
Obszar A Zadanie 3	0	0	0
Obszar A Zadanie 4	0	0	0
Obszar B Zadanie 1	19	14	93 624,86
Obszar B Zadanie 2	3	2	4 400,00
Obszar B Zadanie 3	2	1	4 408,20

Obszar B Zadanie 4	7	6	32 202,50
Obszar B Zadanie 5	6	3	2 580,00
Obszar C Zadanie 1	12	10	142 291,00
Obszar C Zadanie 2	20	19	39 781,48
Obszar C Zadanie 3	4	4	114 400,00
Obszar C Zadanie 4	1	1	0,00
Obszar C Zadanie 5	10	10	68 083,20
Obszar D	5	5	8 852,70
Obszar E	116	107	40 800,00
Ogółem Moduł I	213	190	585 230,94
Moduł II	120	109	297 478,60
Ogółem Moduł I i II	333	299	882 709,54
Koszty obsługi programu	-	-	40 850,00
Koszty promocji programu	-	-	8 170,00
Koszty ewaluacji programu	-	-	4 085,00
RAZEM	-	-	935 814,54

Z uwagi na wprowadzone przez PFRON zmiany do programu dotyczące zasad naliczania i rozliczania dofinansowania w ramach programu, ostateczny termin wypłaty kwot dofinansowania w ramach środków otrzymanych na realizację programu na 2024 rok upływa 17 kwietnia 2025 roku.

7. Program „SAMODZIELNOŚĆ – AKTYWNOŚĆ – MOBILNOŚĆ”

7.1. Moduł DOSTĘPNE MIESZKANIE

Realizatorem programu na terenie Powiatu Tarnogórskiego jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach, program finansowany jest ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Celem programu jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie mieszkania wolnego od barier architektonicznych, jako podstawy samodzielnego realizowania planów zawodowych i społecznych.

Nabór wniosków prowadzony jest w trybie ciągłym i odbywa się wyłącznie w formie elektronicznej w systemie SOW.

Program realizowany jest do 2025 roku, zawieranie umów z beneficjentami odbywało się do dnia 31 grudnia 2024 r., jednak nie dłużej niż do wyczerpania budżetu Programu.

Środki finansowe PFRON przekazane na realizację Programu „SAMODZIELNOŚĆ – AKTYWNOŚĆ – MOBILNOŚĆ” - Dostępne mieszkanie:

- realizacja wniosków – 86 535,00 zł
- obsługa realizacji programu – 4 433,62 zł

7.2. Moduł MIESZKANIE DLA ABSOLWENTA

Realizatorem programu na terenie Powiatu Tarnogórskiego jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach, program finansowany jest ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Celem programu jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności dla beneficjenta.

Nabór wniosków prowadzony jest w trybie ciągłym i odbywa się wyłącznie w formie elektronicznej w systemie SOW.

Program realizowany jest od dnia jego zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą PFRON. Termin zakończenia realizacji programu określi Rada Nadzorcza PFRON. Zawieranie umów z beneficjentami odbywać się będzie do wyczerpania budżetu Programu.

Środki finansowe PFRON przekazane na realizację Programu „SAMODZIELNOŚĆ – AKTYWNOŚĆ – MOBILNOŚĆ” - Mieszkanie dla absolwenta:

- realizacja wniosków – 45 712,80 zł
- obsługa realizacji programu – 2 285,64 zł

W 2024 realizowano wypłatę miesięcznych transz dla Beneficjenta w ramach podpisanej umowy. Umowa podpisana z Beneficjentem na okres 36 miesięcy.

W 2024 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wydatkowało na realizację programu „SAMODZIELNOŚĆ – AKTYWNOŚĆ – MOBILNOŚĆ” – Mieszkanie dla absolwenta kwotę 21 223,80 zł.

8. Realizacja programów resortowych z Funduszu Solidarnościowego

8.1. Realizacja resortowego programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2024

W roku 2024 na mocy umowy podpisanej pomiędzy Wojewodą Śląskim a Powiatem Tarnogórskim została powierzona Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach realizacja resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2024. Zadanie zostało w całości sfinansowane ze Funduszu Solidarnościowego.

Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2024 miał na celu zapewnienie dostępności do usługi asystenta tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych w zakresie: poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych, w szczególności poprzez umożliwienie im jak najbardziej niezależnego życia, zapewnienia osobom niepełnosprawnym wsparcia oraz pomocy adekwatnej do potrzeb, umożliwienia zaangażowania osób niepełnosprawnych w wydarzenia społeczne, kulturalne, rozrywkowe lub sportowe itp.

Programem objęto łącznie 63 beneficjentów, w tym 42 osoby legitymujących się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną, 21 osób legitymujących się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności i 6 dzieci w wieku do 16 roku życia legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy

innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji..

Tabela 15 Zestawienie ze względu na adresatów Programu

Ogólna liczba osób niepełnosprawnych, którym przyznano usługi asystenta	63
w tym: liczba osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	42
w tym: liczba osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	21

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach resortowego programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2024 objęło następujący zakres:

Tabela 16 Podmiotowy i przedmiotowy zakres Programu

Ogólna liczba wykonanych godzin usług asystenckich dla osób niepełnosprawnych	23 865
w tym: liczba wykonanych godzin usług asystenckich dla osób z orzeczeniem o znacznym stopniu z niepełnosprawnością sprzężoną	15 483
w tym: liczba wykonanych godzin usług asystenckich dla osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	8382

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wydatkowało na realizację resortowego Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2024 następujące kwoty:

Tabela 17 Środki finansowe Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych wydatkowane na realizację resortowego Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2024.

Łączna kwota środków z Funduszu Solidarnościowego przekazana na realizację Programu	1 104 660,00 zł
Łączna kwota środków z Funduszu Solidarnościowego wykorzystana na realizację Programu	1 023 941,96 zł
w tym: koszt godzin usług asystenckich	954 599,64 zł
w tym: zwrot kosztów przejazdu dla asystenta oraz bilety do kina	44 392,32 zł
w tym: kwota środków wykorzystanych na obsługę Programu	21 660,00 zł
w tym: kwota kosztów ubezpieczenia OC asystentów	3 290,00 zł

Tutejsze Centrum wyjaśnia, że dokonane zmiany/przesunięcia środków, otrzymanych na realizację Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2024, były spowodowane przede wszystkim niewykorzystaniem przez część asystentów środków finansowych przeznaczonych na zwrot kosztów pośrednich związanych z świadczeniem usług w ramach Programu oraz niższych kosztów ubezpieczenia OC asystentów, niż na etapie planowania zakładano. W związku z powyższym, na etapie aktualizacji wniosku, zgodnie z wytycznymi kwoty zaoszczędzone przesunięto do środków z których opłacono usługę asystencką. Zwiększono liczbę uczestników z 50 do 63 oraz zmniejszono miesięczny koszt świadczenia usług asystencji osobistej z 300 zł do 170 zł dla asystenta świadczącego usługi dla jednej osoby niepełnosprawnej, z 500 zł do 340 zł dla asystenta świadczącego usługi dla dwóch osób niepełnosprawnych, z 500 zł do 490 zł dla asystenta świadczącego usługi dla trzech osób niepełnosprawnych. Natomiast zwrot części środków finansowych przeznaczonych na wynagrodzenia asystentów był spowodowany niewykorzystaniem przez 11 uczestników Programu

wnioskowanej/przyznanej liczby godzin usług asystencji osobistej. Z informacji uzyskanych od Uczestników Programu powyższa sytuacja wynikała z przyczyn od nich niezależnych. Podawanym powodem niewykorzystania wnioskowanych/przyznaczonych godzin usług asystencji osobistej była: zmiana sytuacji zdrowotnej w tym pobytu w szpitalu, na turnusie rehabilitacyjnym oraz przejściowa zmiana sytuacji rodzinnej (wsparcie najbliższej rodziny). Inną niezależną od realizatora przyczyną, niewykorzystania wszystkich otrzymanych środków na realizację przedmiotowego Programu, był zgon czterech osób objętych usługami oraz umieszczeniem jednej uczestniczki w Domu Pomocy Społecznej.

8.2. Realizacja programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2024

W imieniu Powiatu Tarnogórskiego Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach przystąpiło do realizacji programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2024 Ministerstwa Pracy, Rodziny i Polityki Społecznej ze środków pochodzących z Funduszu Solidarnościowego, w ramach którego realizowano usługi opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego i całodobowego.

W ramach pobytu dziennego zrealizowano 3720 godzin na rzecz 15 opiekunów 16 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Usługa miała charakter indywidualny i była realizowana w miejscu zamieszkania osób z niepełnosprawnościami.

W ramach pobytu dziennego zrealizowano 1368 godzin na rzecz 6 opiekunów 6 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności. Usługa miała charakter indywidualny i była realizowana w miejscu zamieszkania osób z niepełnosprawnościami.

Łącznie zrealizowano 5088 godzin wsparcia w ramach pobytu dziennego, a całkowity koszt opieki wytchnieniowej w formie dziennej wyniósł 248 399,87 zł.

W ramach pobytu całodobowego zrealizowano 70 dób opieki wytchnieniowej dla 5 opiekunów 5 osób o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz 56 dób dla 4 opiekunów 4 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności. Czas trwania jednego pobytu nie był dłuższy niż 14 dni na osobę. Opieka wytchnieniowa w formie całodobowej była świadczona w miejscu zaproponowanym przez uczestnika Programu, które uzyskało pozytywną opinię powiatu oraz najlepiej spełniało indywidualne potrzeby osób z niepełnosprawnościami i zapewniało odpowiednią opiekę dostosowaną do stopnia, rodzaju niepełnosprawności oraz innych wymagań dotyczących pielęgnacji, żywienia, rehabilitacji. Miejsca świadczenia usług uzyskały pozytywną opinię Powiatu oraz spełniały kryteria dostępności.

Łącznie zrealizowano 126 dób usług opieki wytchnieniowej. Całkowity koszt świadczenia usługi opieki wytchnieniowej w formie pobytu całodobowego wyniósł 70 000,00 zł.

Koszt obsługi Programu wyniósł 6368,00 zł. Na realizację ww. zadania z Funduszu Solidarnościowego w roku 2024 została wydatkowana kwota w wysokości 324 767,87 zł.

9. Informacja o prawach i uprawnieniach dla osób niepełnosprawnych

W 2024 roku udzielono szerokich informacji o prawach i uprawnieniach. Wszystkie udzielone informacje można podzielić na:

- informacje o uprawnieniach przysługujących osobom niepełnosprawnym wynikających z tytułu niepełnosprawności,
- informacje o możliwości uzyskania dofinansowania ze środków PFRON i Funduszu Solidarnościowego,
- informacje o aktualnych programach realizowanych przez PFRON oraz projektach skierowanych na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej skierowanej do osób niepełnosprawnych,

- informacje o jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Tarnogórskiego oraz pozostałych placówkach działających na rzecz wsparcia osób niepełnosprawnych,
- informacje o działających na terenie Powiatu Tarnogórskiego organizacjach pozarządowych prowadzących działalność statutową na rzecz osób niepełnosprawnych
- informacje na temat możliwości ubiegania się przez osoby niepełnosprawne o różnego rodzaju świadczenia z pomocy społecznej
- wskazywanie jednostki organizacyjnej w województwie śląskim, do której osoba niepełnosprawna może zwrócić się z wnioskiem o ustalenie poziomu potrzeby wsparcia.

III. Profilaktyka i wsparcie środowiskowe

1. Domy Pomocy Społecznej

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności i nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Umieszczenie w domu następowało po uprzednim skierowaniu osoby wymagającej całodobowej opieki przez gminę właściwą dla jej miejsca zamieszkania (gmina określała wysokość odpłatności, jaką osoba kierowana ma uiszczać za pobyt w domu). Do zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach należało wydawanie decyzji o umieszczeniu w DPS, wydawanie decyzji zmieniających odpłatność dla osób umieszczonych w domach pomocy społecznej na tzw. „starych zasadach” – wydane skierowania lub przyjęcia przed 01.01.2004 r., oraz wpisywanie na listę osób oczekujących do poszczególnych domów - określając przybliżony termin przyjęcia.

Okres oczekiwania na umieszczenie w poszczególnych domach zależny był od ich typu.

1.1. Wnioski w sprawie umieszczenia w domach pomocy społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego w roku 2024

O umieszczenie w DPS funkcjonujących na terenie Powiatu Tarnogórskiego w 2024 roku ubiegało się 116 osób (33 osoby z Powiatu Tarnogórskiego, 83 spoza), porównując w roku 2023 – 101 wnioski).

W trakcie roku w domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Tarnogórskiego umieszczono łącznie 60 osób (23 osób z Powiatu Tarnogórskiego).

Tabela 18 Liczba osób przyjętych do domów pomocy społecznej w 2024 r.

Dom Pomocy Społecznej	Osoby z terenu Powiatu	Osoby spoza Powiatu
Tarnowskie Góry, ul. Gliwicka 22	3	2
Tarnowskie Góry, ul. Włoska 24	19	15
Nakło Śląskie, ul. Główna 8	0	5
Miedary, ul. Zamkowa 7	0	0
Zbrostawice, ul. Wolności 34	1	6
Łubie, ul. Pyskowska 34	0	9
OGÓŁEM	23	37

W 2024 r. wydano następujące decyzje administracyjne, w tym:

- o umieszczeniu w domu pomocy społecznej – 61,
- zmieniające odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej – 142,
- uchylające umieszczenie w domu pomocy społecznej – 9,
- wygaszające skierowanie, umieszczenie, odpłatność w domu pomocy społecznej – 5.

1.2. Osoby oczekujące na umieszczenie w domach pomocy społecznej

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej na dzień 31 grudnia 2024 r.

Tabela 19 Liczba osób oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej na dzień 31 grudnia 2024 r. (na podstawie ustawy o pomocy społecznej z 12 marca 2004 r.)

Dom Pomocy Społecznej	Osoby z terenu Powiatu	Osoby spoza Powiatu
Tarnowskie Góry ul. Gliwicka 22	1	1
Tarnowskie Góry ul. Włoska 24	11	17
Nakło Śląskie ul. Główna 8	1	1
Miedary ul. Zamkowa 7	0	2
Zbrosławice ul. Wolności 34	2	5
Łubie ul. Pyskowska 34	3	8
OGÓŁEM	18	34

1.3. Domy Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego - koszt utrzymania, liczba mieszkańców

- Dom Pomocy Społecznej „Przyjaźń” w Tarnowskich Górach, ul. Włoska 24 dla osób przewlekle somatycznie chorych przeznaczony na 130 miejsc (kobiety i mężczyźni). Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2024 r. wynosił 6 624,25 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach, ul. Gliwicka 22 dla osób przewlekle psychicznie chorych przeznaczony dla 62 kobiet. Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2024 r. wynosił 5 975,41 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Zbrosławicach, ul. Wolności 34 przeznaczony dla 95 osób niepełnosprawnych intelektualnie (mężczyzn). Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2024 r. wynosił 6 431,83 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Łubiu, ul. Pyskowska 34, obecnie Tarnowskie Góry, ul. Kościelna 34, dla osób przewlekle psychicznie chorych przeznaczony dla 68 osób (kobiet i mężczyzn). Zgodnie z decyzją Wojewody Śląskiego z dnia 11 lutego 2025 r. liczba mieszkańców wynosi 80. Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2024 r. wynosił 7 293,84 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Nakle Śląskim dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza przeznaczony dla 60 osób. Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2024 r. wynosił 6 108,65 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Miedarach przeznaczony dla 56 osób niepełnosprawnych intelektualnie (mężczyzn). Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2024 r. wynosił 7 352,88 zł.

W grudniu 2024 roku zakończono budowę i oddano do użytku nowoczesny dom pomocy społecznej dla przewlekle psychicznie chorych w Tarnowskich Górach przy ulicy Kościelnej 34, który oferuje komfortowe warunki życia.

Domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie Powiatu Tarnogórskiego prowadzone przez Powiat lub na jego zlecenia spełniają standardy zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej. W ww. domach pomocy społecznej na 483 mieszkańców jest 127 osób przyjętych przed 01.01.2004 r.

2. Środowiskowy Dom Samopomocy

W Powiecie Tarnogórskim funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy z siedzibą w Tarnowskich Górach przy ulicy Kard. S. Wyszyńskiego 135, który jest prowadzony przez Stowarzyszenie „Serdeczni” na zlecenie Powiatu.

Środowiskowy Dom Samopomocy zapewnia miejsca dla 20 osób przewlekle psychicznie chorych, upośledzonych umysłowo oraz osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych (typ łączony ABC). Osoba ubiegająca się o skierowanie do ŚDS składa do Ośrodka Pomocy Społecznej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania pisemny wniosek o skierowanie do Środowiskowego Domu Samopomocy w Tarnowskich Górach wraz zaświadczeniem lekarskim, wydanym przez lekarza psychiatrę lub lekarza neurologa o występujących zaburzeniach psychicznych oraz zaświadczenie lekarza rodzinnego o stanie zdrowia i o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach domu wraz z informacją o sprawności w zakresie lokomocji osoby niepełnosprawnej fizycznie, a także orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, o ile takie osoba posiada.

Decyzję administracyjną o skierowaniu do Środowiskowego Domu Samopomocy wydaje w imieniu Starosty Tarnogórskiego, na podstawie upoważnienia, Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach. Udział w zajęciach środowiskowego domu samopomocy jest nieodpłatny.

Środowiskowy Dom Samopomocy świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

Liczba osób biorących udział w zajęciach wg stanu na 31.12.2024 r. wynosiła 20 osoby. Liczba osób w 2024 roku przeznaczona do podwyższonej dotacji w oparciu o art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r., tj. osoby z niepełnosprawnościami sprzężonymi – 11 osób. Kwota dotacji na prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy w Tarnowskich Górach przekazana i wydatkowana w 2024 roku to 679 180,20 zł.

Środowiskowy Dom Samopomocy otrzymał w 2024 roku dotację z budżetu państwa w wysokości 225 000,00 zł na remont pomieszczeń.

3. Działalność Punktu Interwencji Kryzysowej

W marcu 2021 r. ze środków własnych Powiatu Tarnogórskiego został utworzony Punkt Interwencji Kryzysowej działający przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach, jako realizacja jednego z zadań określonego w art. 19 ustawy o pomocy społecznej, tj. prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej i tym samym podejmowanie działań w obszarze interwencji kryzysowej poprzez udzielanie natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb – poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych – schronienia do 3 miesięcy.

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

W ramach działalności punktu 2 razy w tygodniu udzielano specjalistycznego poradnictwa psychologicznego skierowanego do osób/ rodzin znajdujących się w kryzysie spowodowanym m.in.:

- przemocą domową,
- kryzysem małżeńskim,
- rozwodem,
- rozstaniem,
- utratą bliskiej rodziny,
- konfliktem w rodzinie,
- utratą pracy,
- uzależnieniem, itp.

Udzielana pomoc była bezpłatna, nie było wymagane skierowanie. W 2024 roku 2 psychologów pracujących w PIK udzieliło łącznie 240 porad w zakresie interwencji kryzysowej dla 70 osób/ rodzin, w tym dla 13 dzieci.

4. Poradnictwo specjalistyczne

4.1. Poradnictwo psychologiczne

W okresie sprawozdawczym prowadzono poradnictwo psychologiczne dla mieszkańców powiatu oraz rodzin zastępczych. W 2024 roku z poradnictwa psychologicznego skorzystało 16 rodzin zastępczych oraz 39 osób/rodzin z terenu powiatu. W 2024 roku łącznie odbyło się 191 konsultacji, w tym 113 dla rodzin zastępczych i 78 dla osób z terenu powiatu. Sprawy, z którymi strony zwracały się o poradę psychologiczną dotyczyły problemów opiekuńczo-wychowawczych, trudności natury emocjonalnej, przemocy i konfliktów w rodzinie i małżeństwie, sytuacji okołorozwodowych, przebytych traum oraz bieżących problemów utrudniających codzienne funkcjonowanie, a także innych kryzysów i trudności.

4.2. Poradnictwo pedagogiczne

W okresie sprawozdawczym prowadzono indywidualne konsultacje dla rodzin zastępczych, rodziców dzieci przebywających w rodzinach zastępczych oraz rodziców mających trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi, z których korzystały rodziny na bieżąco. Konsultacje dotyczyły przede wszystkim pomocy w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych, kryzysu szkolnego oraz adaptacji dziecka w nowym środowisku. Z konsultacji tych skorzystały 33 rodziny zastępcze (152 osoby), odbyło się 61 konsultacji.

4.3. Poradnictwo socjalne

W okresie sprawozdawczym na bieżąco udzielano poradnictwa socjalnego. Z usamodzielnianymi wychowankami rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych przygotowywano programy usamodzielnienia. Pracownicy Centrum pełnili również rolę opiekunów usamodzielnienia, w przypadkach, gdy usamodzielnieni wychowankowie nie wskazali takich osób.

Poradnictwo socjalne wynika ze specyfiki pracy PCPR, w okresie sprawozdawczym na bieżąco udzielano osobom zgłaszającym się do PCPR informacji o prawach i uprawnieniach wynikających głównie z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej jak i ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz kierowano interesantów do odpowiednich jednostek.

5. Zapewnienie okresowego miejsca pobytu w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.

Od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2026 r. Powiat Tarnogórski, na mocy podpisanej umowy z Caritas Diecezji Sosnowieckiej o realizację zadania publicznego Powiatu Tarnogórskiego w latach 2024-2026 z zakresu pomocy społecznej, zapewnia całodobowe okresowe miejsce pobytu w domu dla matek

z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Zadanie publiczne jest realizowane na rzecz mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego. Na jego realizację w roku 2024 przeznaczono kwotę 36 000,00 zł. W 2024 r. w ramach umowy 1 kobieta z 4 małoletnimi dziećmi skorzystała z całodobowego pobytu w w/w placówce. Wydatkowano dotację w wysokości 4 750,00 zł.

IV. Pozostała Działalność

1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w roku 2024 współpracowało z organizacjami pozarządowymi, które działają na polu pomocy społecznej, poprzez:

- kontynuację współpracy z Fundacją po DRUGIE poprzez skorzystanie przez pracownika ze szkolenia organizowanego przez Fundację w ramach prowadzonej w listopadzie światowej kampanii „19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży”,
- współpracę ze Zgromadzeniem Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza i Zakonem Posługującym Chorym (Ojców Kamilianów) w zakresie prowadzenia 3 domów pomocy społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego,
- współpracę z Towarzystwem Przyjaciół Dzieci – Śląski Oddział Regionalny i Salezjańskim Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym w Tarnowskich Górach w zakresie prowadzenia 2 warsztatów terapii zajęciowej,
- współpracę z Stowarzyszeniem „Serdeczni” w zakresie prowadzenia Środowiskowego Domu Samopomocy,
- udzielanie organizacjom pozarządowym działającym na terenie powiatu wsparcia merytorycznego w zakresie aplikowania o środki w ramach ogłaszanych projektów/programów,
- udzielanie organizacjom pozarządowym realizującym powierzone im zadania w zakresie pomocy społecznej wsparcia merytorycznego oraz pomocy w sporządzaniu sprawozdań merytorycznych i finansowych,
- współpracę z Caritas Diecezji Sosnowieckiej zakresie zapewnienia całodobowego okresowego miejsca pobytu w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- udział pracowników Działu Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych w imprezach okolicznościowych Stowarzyszenia Klubu Abstynenta „Jutrzenka” z Tarnowskich Gór oraz Stowarzyszenia Rodzin Abstynenckich „Itaka” w Miasteczku Śląskim,
- udział w formie wsparcia merytorycznego pracowników Działu Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych w II Tarnogórskim Dniu Seniora organizowanym przez Tarnogórskie Stowarzyszenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku we współpracy z Tarnogórskim Centrum Kultury.

2. Szkolenia pracowników i doradztwo dla kadr pomocy społecznej

W 2024 roku pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach korzystali z następujących szkoleń, warsztatów, brali udział w konferencjach, które częściowo były prowadzone w formie zdalnej. Korzystano również z bezpłatnych szkoleń.

- „Najważniejsze wyzywania w zakresie spraw kadrowych: Rekrutacja, dokumentacja stosunku pracy, odpowiedzialność”,
- „Moje Bezpieczne(?)Dziecko- niedostosowanie społeczne”,
- „Regulamin ZFŚS w 2024r. dla jednostek budżetowych i Oświaty”,
- „Jak w świetle współczesnych zagrożeń zbudować stabilną rodzinę i bezpieczne otoczenie dziecka”,

- „Moje Bezpieczne(?)Dziecko- odpowiedzialność prawna nieletnich”,
- „Dam radę oraz Jestem z Ciebie dumny”,
- „Interwencja Kryzysowa”,
- „Jak rozpoznać dziecko, wobec którego stosowana jest przemoc”,
- "Rachunkowość budżetowa dla początkujących",
- „Deinstytucjonalizacja i wsparcie wojewódzkiej pieczy zastępczej”,
- „Szkolenie specjalizacyjne w zakresie organizacji pomocy społecznej”,
- „Regulamin Zakładowego Funduszu Socjalnego w 2024r. dla jednostek budżetowych i oświaty”,
- „Zapobieganie dyskryminacji i uwzględnienie specyficznych potrzeb osób narażonych na dyskryminację ze względu na cechy prawnie chronione oraz udzielanie wsparcia osobom narażonym na dyskryminację w szczególności na orientację seksualną”,
- „Wsparcie rodziny, dzieci i młodzieży oraz deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej”,
- „Studium profilaktyki skoncentrowanej na rozwiązaniach”,
- „WTZ – wszystko o zakładaniu i funkcjonowaniu”,
- „Opracowanie lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych”,
- „Edukacja rodzinna. Wsparcie w zdrowiu psychicznym”,
- „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie”,
- „Jak przygotować i zrealizować dobry projekt – podstawowe narzędzie kadry zarządzającej pomocy społecznej i JST”,
- „WTZ- uczestnicy, standardy funkcjonowania oraz dobre praktyki”,
- „Dokumenty w postępowaniu kontrolnym wytwarzane na każdym etapie postępowania kontrolnego”,
- „Listy kontrolne- narzędzie do prowadzenia efektywnej kontroli wewnętrznej i audytu”,
- „Zaburzenie więzi emocjonalnych wśród dzieci przebywających w Domach Dziecka i Rodzinach Zastępczych”,
- „Mieszkania treningowe i wspomagane”,
- „Zamówienia do 130 000 złotych”,
- „Seksualność Podopiecznych w pieczy zastępczej (dzieci i młodzieży)”,
- „ Szkolenie z zakresu samoobrony”,
- „Podnoszenie kwalifikacji pracowników w zakresie odporności psychicznej i radzenia sobie w sytuacjach stresujących”,
- „Standardy ochrony małoletnich w praktyce”,
- „Samobójstwa i samouszkodzenia – diagnoza, interwencja kryzysowa i pomoc psychologiczna”,
- „Przeciwdziałanie przemocy domowej i procedury Niebieskiej karty”,
- „Standardy ochrony małoletnich, dokumentacja, procedury”,
- Szkolenie w zakresie obsługi Ewidencji małoletnich obywateli Ukrainy,
- Seria szkoleń w zakresie obsługi Centralnego Rejestru Pieczy Zastępczej.

Ponadto zorganizowano dwa spotkania merytoryczne dla pracowników socjalnych domów pomocy społecznej oraz sześć spotkań dla Dyrektorów w każdym DPS Powiatu Tarnogórskiego,

3. Dane przekazywane do BIG

W 2024 r. uzupełniano informacje gospodarcze w 4 biurach tj. ERIF BIG S.A., BIG InfoMonitor S.A., KBIG S.A. oraz KRD BIG S.A. Na dzień 31 grudnia 2024 r. wykazano informacje gospodarcze o 23 dłużnikach, którzy zalegają z opłatami za pobyt dziecka w pieczy zastępczej za okres dłuższy niż 12 miesięcy w łącznej kwocie 366.797,51 zł.

W 2024 roku jednostka w celu dochodzenia należności wystawiła 11 tytułów wykonawczych. Na dzień 31 grudnia 2024 r. jest wystawionych łącznie 48 tytułów wykonawczych do Urzędów Skarbowych dla 43 dłużników (42 rodziców biologicznych oraz 1 dłużnik, który pobrał nienależnie świadczenie).

4. Sprawozdawczość

- półroczne sprawozdania MPiPS-03 na potrzeby Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach (lipiec, styczeń),
- sprawozdanie MRiPS – 06 – wybrane jednostki organizacyjne pomocy społecznej i inne jednostki pomocy społecznej oraz zatrudnienie w pomocy społecznej,
- półroczne sprawozdanie ze składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowych (styczeń, lipiec),
- półroczne sprawozdanie ze składek na ubezpieczenie zdrowotne (styczeń, lipiec),
- roczne sprawozdania PS-02 rodzinnej pieczy zastępczej na potrzeby Urzędu Statystycznego w Katowicach (styczeń),
- ocena zasobów pomocy społecznej (kwiecień),
- sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- zbiór centralny Pomost wysyłany kwartalnie do Wojewódzkiego Administratora Pomost (styczeń, kwiecień, lipiec i październik),
- sprawozdanie Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej, miesięczne, roczne,
- sprawozdanie Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej, miesięczne, roczne,
- sprawozdanie Rb-N kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych,
- sprawozdanie Rb-Z kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułu dłużnych oraz poręczeń i gwarancji,
- sprawozdanie Rb-ZN kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań oraz należności Skarbu Państwa z tytułu wykonywania przez jednostki samorządu terytorialnego zadań zleconych,
- sprawozdanie Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, kwartalne,
- rozliczenie dotacji otrzymanych z budżetu państwa w okresie od 1 stycznia 2024 r. do – 31 grudnia 2024 r.
- sprawozdanie opisowe za rok 2024 w zakresie dochodów i wydatków,
- sprawozdanie z realizacji zadań nałożonych uchwałą Zarządu Powiatu w zakresie gospodarowania powierzonym mieniem,
- sprawozdanie finansowe wraz z załącznikami,
- sprawozdanie o stanie w zakresie mienia komunalnego,
- sprawozdanie kwartalne Z-03 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach,
- sprawozdanie roczne Z-06 o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy,
- sprawozdanie roczne F-03 o stanie i ruchu środków trwałych,
- informacja INF-1 miesięczna o zatrudnieniu, kształceniu lub o działalności na rzecz osób niepełnosprawnych,
- informacja INF-2 roczna o zatrudnieniu, kształceniu lub o działalności na rzecz osób niepełnosprawnych,

- informacja INF-Z miesięczna o zatrudnieniu, kształceniu lub o działalności na rzecz osób niepełnosprawnych – informacja ewidencyjna,
- sporządzanie deklaracji dla ZUS związanych z zatrudnianiem i wynagradzaniem pracowników,
- sporządzanie deklaracji dla Urzędu Skarbowego związanych z zatrudnianiem i wynagradzaniem pracowników,
- informacja o ilości osób korzystających z usług ośrodka wsparcia – środowiskowego domu samopomocy (miesięcznie),
- sprawozdanie dotyczące efektywności działalności środowiskowych domów samopomocy województwie śląskim – 2024,
- sprawozdanie „Środowiskowe domy samopomocy – wykorzystanie dotacji w 2023 roku na realizację art. 51 c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej – podwyższenie miesięcznej kwoty dotacji na uczestnika w ramach Programu „Za życiem”,
- MPiPS-05 - sprawozdanie roczne o placówkach zapewniających całodobową opiekę i wsparcie (styczeń),
- sprawozdania rzeczowo-finansowe samorządu powiatowego o zadaniach zrealizowanych ze środków PFRON w 2024 roku,
- roczna informacja o stanie realizacji programu SAM – Dostępne mieszkanie,
- roczna informacja o stanie realizacji programu SAM – Mieszkanie dla absolwenta,
- informacja o domach pomocy społecznej (miesięcznie),
- sprawozdanie z realizacji programu Aktywny Samorząd,
- sprawozdanie półroczne i roczne z realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową wraz z miesięcznym zapotrzebowaniem na środki finansowe na realizację programu,
- sprawozdanie półroczne i roczne z realizacji programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową wraz z miesięcznym zapotrzebowaniem na środki finansowe na realizację programu,
- sprawozdanie dotyczące podania bazy teleadresowej podmiotów oraz organizacji pozarządowych świadczących usługi dla osób i rodzin dotkniętych przemocą domową,
- sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego w zakresie jednostki,
- sprawozdanie z Powiatowego Programu Przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony ofiar przemocy domowej,
- sprawozdanie z „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Realizowanego w Powiecie Tarnogórskim”,
- sprawozdanie z realizacji Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2030 w zakresie jednostki,
- sprawozdanie o rozwoju ekonomii społecznej w powiecie,
- liczne sprawozdania jednorazowe w CAS,
- monitoring Wojewódzkiego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w województwie śląskim na lata 2016-2020,
- sprawozdanie dotyczące listy teleadresowej ośrodków interwencji kryzysowej, listy mieszkańców chronionych, listy domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- sprawozdanie z realizacji rocznego programu współpracy Powiatu Tarnogórskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie w zakresie jednostki,
- sprawozdanie z zakresu realizacji wskaźników „Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego” za lata 2021 - 2022,
- sprawozdania częściowe i roczne z realizacji „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023,

- sprawozdanie częściowe i roczne z realizacji programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” – edycja 2023,
- sprawozdanie roczne z działalności Archiwum Zakładowego,
- roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach,
- plan postępowań o udzielenie zamówień,
- sprawozdania z przeprowadzonych kontroli nad rodzinami zastępczymi i prowadzącymi rodzinne domy dziecka,
- zapotrzebowanie na środki z dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie wynagrodzeń oraz kosztów składek od tych wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej,
- rozliczenie dofinansowania ze środków Funduszu Pracy
- rejestr zamówień publicznych,
- rejestr faktur.

Informacja o liczbie miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie danego powiatu - województwo śląskie (stan na ostatni dzień ubiegłego miesiąca)

Do przygotowania sprawozdań wykorzystano system Pomost (program do obsługi świadczeń wypłacanych przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie i Ośrodki Pomocy Społecznej) oraz Centralną Aplikację Statystyczną (CAS), w której sporządzane są sprawozdania z zakresu pomocy społecznej, przeciwdziałania przemocy, dot. rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, dps i śds.

Ponadto, wszystkie dowody księgowe sprawdza się pod względem formalno-rachunkowym następnie dekretuje i księguje w księgach rachunkowych za pomocą programu księgowego F-K MILLENNIUM.

5. Informacja publiczna

W 2024 r., łącznie ze sprawami z zakresu zamówień publicznych, wprowadzono 25 informacji do biuletynu informacji publicznej PCPR (www.bip.pcpr.tarnogorski.pl). W 39 przypadkach edytowano istniejące dokumenty i informacje zawarte w Biuletynie. Usunięto 11 dokumentów.

Strona PCPR (www.pcpr.tarnogorski.pl) funkcjonująca w oparciu o standard WCAG 2.0 była aktualizowana na bieżąco.

Ponadto, 6 razy w roku 2024 udzielono informacji publicznej w oparciu o ustawę z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

6. Wykonanie dochodów i wydatków PCPR w Tarnowskich Górach w 2024 r.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach wykonało dochody na poziomie 99,35 % w stosunku do planu. Dochody otrzymane w 2024 roku wyniosły 2 819 051,96 zł, w tym mieszczą się następujące kwoty:

- 2 635 385,83 zł z tytułu wpływów z różnych dochodów są to odpłatności gmin za pobyt dzieci w pieczy zastępczej pomniejszone o noty uznaniowe dla gmin, w tym kwota 100.842,38 zł za zwrot kosztów opieki koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- 51 274,93 zł z tytułu wpływów za opłaty rodziców biologicznych dotyczące pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 14 180,44 zł z tytułu wpływów za pozostałe odsetki od zaległych należności,

- 26 315,17 zł z tytułu wpływów z różnych dochodów w kwocie tej mieszczą się odsetki od rachunków bankowych oraz wynagrodzenie należne płatnikowi od wypłaconych świadczeń z ubezpieczenia chorobowego oraz z tytułu terminowego opłacania podatku,
- 3 919,90 zł z tytułu wpływów z różnych dochodów i są to wpływy z odszkodowania z tytułu uszkodzonych laptopów oraz zapłata za uszkodzony sprzęt dokonana przez rodziców zastępczych,
- 59 605,00 zł z tytułu wpływów z różnych dochodów i są to środki z obsługi, ewaluacji i promocji z programu "Aktywny samorząd",
- 21 660,00 zł z tytułu wpływów z różnych dochodów i są to środki z obsługi programu "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej",
- 6 368,00 zł z tytułu wpływów z różnych dochodów i są to środki z obsługi programu "Opieka wychnieniowa - edycja 2024",
- 287,49 zł z tytułu wpływów z rozliczeń /zwrotów z lat ubiegłych i są to m.in. zwroty nienależnie pobranych świadczeń,
- 55,20 zł z tytułu wpływu kosztów upomnień,

Należności pozostałe do zapłaty na dzień 31 grudnia 2024 r. wyniosły 877 053,64 zł i są to głównie:

- odpłatności rodziców biologicznych z tytułu pobytu dzieci w pieczy zastępczej, ta kategoria należności do zapłaty stanowi 83,83% zaległości ogółem (735 224,61 zł),
- należności z nienależnie pobranych świadczeń od 1 dłużników (1 306,01 zł),
- odsetki od nieterminowego regulowania należności wraz z kosztami upomnień (140 523,02 zł).

Tabela 20 Wykonanie wydatków Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w 2024 r.

Lp	Przeznaczenie środków	Kwota (w zł)	Uwagi
1.	Placówki opiekuńczo - wychowawcze	3 127 593,14	w tym: - 2 986 542,98 zł kwota wypłaconych świadczeń finansowanych w ramach porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego na dzieci z Powiatu Tarnogórskiego umieszczone poza powiatem
2.	Rodziny zastępcze	5 628 227,88	w tym: - 1 015 152,64 zł kwota wynagrodzeń zawodowych rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka oraz osób do pomocy (z tego kwota 138 885,00 zł sfinansowana ze środków Funduszu Pracy z rządowego programu wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczych w 2024r.), - 117 336,24 zł kwota dodatków motywacyjnych z rządowego programu pn. „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024-2027”, - 86 974,91 zł kwota dodatków do wynagrodzeń ze środków Funduszu Pracy z rządowego programu pn. "Dofinansowanie

			<p>wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024-2027"</p> <ul style="list-style-type: none"> - 14 066,40 zł kwota wynagrodzenia za przeprowadzenie badań psychologicznych dla kandydatów na rodziny zastępcze, - 15 227,88 zł kwota konsultacji psychologicznych dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i ich opiekunów, - 2 889 827,12 zł kwota wypłaconych świadczeń na dzieci z Powiatu Tarnogórskiego umieszczone na terenie powiatu, - 803 629,77 zł kwota wypłaconych świadczeń finansowanych w ramach porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego na dzieci spoza Powiatu Tarnogórskiego umieszczone na terenie Powiatu Tarnogórskiego, - 642 770,84 zł kwota wypłaconych świadczeń finansowanych w ramach porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego na dzieci z Powiatu Tarnogórskiego umieszczone poza powiatem, w tym kwota 91 393,57 zł za pokrycie kosztów opieki koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, - 43 242,08 zł inne w tym m.in. 11 615,49zł promocja rodzicielstwa zastępczego akcja „Kangurkowo”, spotkania kolędowe rodzin zastępczych 11 073,16 zł.
3.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	3 666 397,97	<p>w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 59 605,00 zł stanowią środki na obsługę, promocję i ewaluację programu „Aktywny samorząd”, - 21 660,00 zł stanowią środki na obsługę programu "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2024", - 6 368,00 zł stanowią środki na obsługę programu "Opieka wychnieniowa - edycja 2024", - 49 023,81 zł jednostka przeznaczyła na usługi specjalistycznego poradnictwa w Punkcie Interwencji Kryzysowej, - 83 223,59 zł kwota dodatków motywacyjnych z rządowego programu pn. „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024–2027”, - 3 596,00 zł kwota dotacja przeznaczone są na zapewnienie utrzymania oraz rozwoju systemu teleinformatycznego.

4.	Realizacja zadań Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	14 972,00	dotacja celowa z budżetu Państwa przeznaczona na realizację: - 10 824,00 zł programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, - 4 148,00 zł programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
	Suma	12 437 190,99	
5.	Program „Opieka wychowawcza - edycja 2024”	318 399,87	środki Funduszu Solidarnościowego na dofinansowanie zadań w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wychowawcza -edycja 2024”. Kwota wykazana bez kosztów obsługi, które wynoszą 6 368,00 zł - środki zostały ujęte w planie wydatków PCPR.
6.	Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej - edycja 2024”	1 002 281,96	środki Funduszu Solidarnościowego na dofinansowanie zadań w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej - edycja 2024”. Kwota wykazana bez kosztów obsługi, które wynoszą 21 660,00 zł - środki zostały ujęte w planie wydatków PCPR.
7.	Dofinansowania PFRON	2 558 390,37	środki PFRON wydatkowane z konta Starostwa Powiatowego na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej (tzw. algorytmowe) jednakże realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.
8.	Program „Aktywny Samorząd”	1 049 888,00	środki PFRON wydatkowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie z przeznaczeniem na realizację programu „Aktywny samorząd”, kwota wykazana bez kosztów obsługi, promocji i ewaluacji programu, które wynoszą 59 605,00 zł - środki zostały ujęte w planie wydatków PCPR.
9.	Program „Samodzielność-Aktywność-Mobilność! - Mieszkanie dla absolwenta”	21 223,80	środki PFRON wydatkowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie z przeznaczeniem na realizację programu „Samodzielność-Aktywność-Mobilność! - Mieszkanie dla absolwenta”.
10.	Program „Samodzielność-Aktywność-Mobilność! – Dostępne mieszkanie”	86 535,00	środki PFRON wydatkowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie z przeznaczeniem na realizację programu „Samodzielność-Aktywność-Mobilność! – Dostępne mieszkanie”.
-	Suma	5 036 719,00	-
-	RAZEM	17 473 909,99	-

V. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej

W związku z zadaniami Powiatu realizowanymi przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wskazuje się następujące potrzeby w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej w Powiecie Tarnogórskim:

- wzmocnienie współpracy z gminami w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o pomocy społecznej i ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- zapewnienie dzieciom opieki w sytuacjach interwencyjnych tj. utworzenie kolejnej rodziny zastępczej pełniącej funkcję pogotowia,
- zapewnienie dzieciom opieki w instytucjonalnej pieczy zastępczej tj. utworzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej na terenie powiatu,
- stały rozwój rodzinnej pieczy zastępczej oraz rozszerzanie oferty wsparcia dla istniejących rodzin zastępczych,
- rozszerzenie infrastruktury instytucji pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu o mieszkania treningowe dla usamodzielniającej się młodzieży opuszczającej pieczę zastępczą,
- podejmowanie działań na rzecz osób usamodzielniających się po opuszczeniu pieczy zastępczej lub na podstawie ustawy o pomocy społecznej w obszarze wsparcia w procesie usamodzielniania,
- zwiększenie dostępności wsparcia społecznego dla osób z niepełnosprawnościami, ułatwiającego aktywizację społeczną i integrację ze środowiskiem,
- utrzymanie na wymaganym poziomie standardów w domach pomocy społecznej i środowiskowym domu samopomocy (Powiat Tarnogórski),
- dbanie o należyty stan infrastruktury domów pomocy społecznej (Powiat Tarnogórski),
- prowadzenie działań mających na celu zapobieganie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu osób, rodzin i grup społecznych,
- wspieranie przez powiat działań realizowanych przez organizacje pozarządowe w zakresie pomocy społecznej, pieczy zastępczej i przeciwdziałania przemocy domowej,
- utrzymanie działalności punktu interwencji kryzysowej,
- rozwój usług społecznych, w szczególności zwiększenie dostępności wsparcia dla osób doświadczających i zagrożonych przemocą domową.

W celu realizacji potrzeb określonych powyżej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie planuje:

- realizację Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026,
- kontynuację Akcji Informacyjnej „Kangurkowo”,
- zwiększenie i profesjonalizacja kadry jednostek pomocy społecznej na terenie Powiatu.
- realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych finansowanych z budżetu państwa, PFRON, środków z Funduszu Solidarnościowego i samorządu powiatowego,
- wykonywanie bieżących prac modernizacyjnych i inwestycji w samorządowych domach pomocy społecznej (Powiat Tarnogórski),
- przygotowywanie ofert konkursowych dotyczących działań na rzecz rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy domowej, ochrony zdrowia psychicznego i innych, w ramach otwartych konkursów ofert organizowanych przez m.in. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Sejmik Województwa Śląskiego oraz innych,

- realizację projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej na rzecz osób, rodzin i grup społecznych zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym w nowej perspektywie finansowej,
- realizację „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2024 – 2030”,
- realizację Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024 – 2030,
- realizację Programu psychologiczno – terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024 – 2030,
- realizację Programu profilaktycznego w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy, w tym w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową w Powiecie Tarnogórskim na lata 2024-2030.

W związku z powyższym należy podjąć działania mające na celu pozyskanie i zabezpieczenie środków finansowych adekwatnych do potrzeb, na realizację zadań ustawowych oraz zapewnienie odpowiedniego potencjału kadrowego pozwalającego na realizację ustawowych zadań z zakresu szeroko rozumianej pomocy społecznej.

VI. Sprawozdanie z Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej za rok 2024 realizowanego w Powiecie Tarnogórskim

Cel operacyjny 1

Zapewnienie opieki zastępczej dla dzieci w ramach zasobów wewnątrzrodzinnych.

Działanie 1.

Współpraca z gminami w celu ustalenia możliwości przejęcia opieki nad dzieckiem przez bliskich dziecku/krewnych dziecka

W roku 2024 dokonywano na bieżąco rozeznań możliwości wskazania kandydatów na rodziców zastępczych spośród krewnych dzieci. W tym celu nawiązywano kontakt z pracownikami instytucji typu MOPS/GOPS odpowiedzialnymi za pracę z rodzicami biologicznymi dzieci.

Cel operacyjny 2

Edukacja społeczna i promocja rodzicielstwa zastępczego jako formy opieki nad opuszczonym dzieckiem – Akcja Kangurkowo.

Działanie 1.

Udział PCPR w zorganizowanych akcjach propagujących rodzicielstwo zastępcze.

W roku 2024 pracownicy Działu ds. Pieczy Zastępczej brali udział w imprezach skierowanych do rodzin z dziećmi, w trakcie których promowali Akcję Informacyjną Kangurkowo:

- Dni Kalet
- Metropilitarne Święto Rodziny w Salezjańskim Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Tarnowskich Górach,
- prowadzono działalność promocyjną w części parafii, szkół i przedszkoli Powiatu Tarnogórskiego.

Działanie 2.

Organizowanie imprez promujących rodzicielstwo zastępcze

W okresie Świąt Wielkanocnym zorganizowano akcję dla rodzin zastępczych z terenu Powiatu Tarnogórskiego na stworzenie ozdoby wiosennej lub kartki. Zorganizowano dla rodzin zastępczych oraz dla kandydatów na opiekunów zastępczych wspólne kolędowanie.

Ponadto w PCPR zorganizowano akcję konkursową – konkurs plastyczny „Nie hejterstwo lecz braterstwo”

Działanie 3.

Prowadzenie strony internetowej na domenie Kangurkowo lub innych socialmediów

Strona internetowa o adresie www.kangurkowo.org została utworzona w 2018 roku - zawiera ona ogólne informacje dotyczące rodzicielstwa zastępczego.

W zakładce NEWS informowano o najważniejszych wydarzeniach w Kangurkowie.

Działanie 4.

Prowadzenie Funpage Kangurkowo

Prowadzono na bieżąco funpage Kangurkowo, uzyskano łącznie 571 polubień strony. W roku 2024 opublikowano 19 postów, równolegle publikowano na Instagramie.

Działanie 5.

Publikacja materiałów promocyjnych w lokalnych mediach

W roku 2024 publikowano materiały na funpage Akcji Kangurkowo.

Cel operacyjny 3

Tworzenie nowych miejsc opieki i wychowania dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej.

Działanie 1.

Pozyskiwanie kandydatów na rodziców zastępczych

Ilość wniosków o przyjęcie na szkolenie – 4.

Działanie 2.

Organizowanie i prowadzenie szkoleń dla kandydatów na rodziców zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych

Ilość zorganizowanych szkoleń – 2.

Liczba osób biorących udział w szkoleniach – 24.

Szkolenia prowadzone były programem „PRIDE. Rodzinna piecza zastępcza” oraz programem „Rodzina”.

Działanie 3.

Organizowanie i prowadzenie szkolenia dla dzieci kandydatów na rodziców zastępczych

W roku 2024 nie wystąpiła potrzeba szkolenia dzieci kandydatów na opiekunów zastępczych.

Działanie 4.

Prowadzenie badań psychologicznych i pedagogicznych kandydatów na rodziców zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodziny pomocowe

Wydano 40 opinii psychologicznych dla kandydatów na rodziców zastępczych oraz osób sprawujących pieczę zastępczą.

Działanie 5.

Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

W roku 2024 dokonano 7 wstępnych kwalifikacji kandydatów na szkolenia dla opiekunów zastępczych.

Cel operacyjny 4

Profesjonalizacja rodzicielstwa zastępczego poprzez tworzenie zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka.

Działanie 1.

Organizowanie i prowadzenie szkoleń dla kandydatów na zawodowe rodziny zastępcze, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo- wychowawczych typu rodzinnego

Ilość zorganizowanych szkoleń – 1

Ilość osób biorących udział w szkoleniu – 7

Działanie 2.

Zawieranie umów z rodzinami niezawodowymi o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej

Ilość podpisanych umów z rodzinami zastępczymi – 1 (zawodowa specjalistyczna rodzina zastępcza)

Działanie 3.

Zawieranie umów o utworzenie rodziny zastępczej zawodowej z kandydatów do pełnienia w/w funkcji, zgodnie z potrzebami Powiatu w tym zakresie

Ilość podpisanych umów z kandydatami - 1

Działanie 4.

Tworzenie rodzinnych domów dziecka zgodnie z potrzebami Powiatu w tym zakresie

Ilość podpisanych umów – 1

Cel operacyjny 5

Wspieranie merytoryczne istniejących rodzin zastępczych.

Działanie 1.

Poszerzenie oferty szkoleń dla rodzin zastępczych, mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji oraz zapobieganie zjawisku wypalenia zawodowego

Liczba zorganizowanych szkoleń na terenie PCPR – 2

- Zaburzenia więzi i przywiązania w środowisku pieczy zastępczej –

- Funkcjonowanie i wsparcie dziecka po traumie w systemie pieczy zastępczej

Ponadto, w roku 2024 rodziny zastępcze oraz osoby prowadzące rodzinne domy dziecka otrzymywali od pracowników Działu ds. Pieczy informacje o prowadzonych szkoleniach w formie online. Z polecenia pracowników Działu lub z własnej inicjatywy rodziny skorzystały m.in. ze szkoleń o następującej tematyce:

- Metody budowania relacji i sposoby rozwiązywania konfliktów

- Prawa rodziny zastępczej

- Radzenie sobie z trudnymi sytuacjami

- Jak radzić sobie z traumą u dziecka

- Praca z dzieckiem z zaburzeniami behawioralnymi

- Pozytywny rozwój dziecka

- Praca z dziećmi z niepełnosprawnościami w rodzinach zastępczych

- Zdrowy styl życia u dzieci w rodzinach zastępczych

- Wychowanek doprowadza mnie do szału – jak zrozumieć co dzieje się w głowie dziecka 3-11 lat?

- Wychowawca kontra emocje – jak radzić sobie z własnymi emocjami, gdy inne biortą górę

- Wychowawca w obliczu agresji – jak przełamać tabu?

- Święta bez stresu – jak chronić swoje granice i cieszyć się spokojem

- Kontenerowanie i uwalnianie emocji – jak bezpiecznie przyjmować i wentylować trudne emocje

- Matematyka w edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej

- Jak radzić sobie z destrukcyjnym zachowaniem dziecka

- Pedagogika zabawy

- Inteligencja emocjonalna w praktyce

- Muzykoterapia

- Arteterapia w nauczaniu

- Bajka w Bajkoterapii

- ADHD

- Warsztaty edukacji twórczej

- Motoryka duża w gimnastyce korekcyjnej, zabawach animacyjnych i na dworze

- Rozwój motoryki małej – elementy terapii ręki

- Mnemotechniki – ćwiczenia pamięciowe

- Nastolatek w świecie substancji psychoaktywnych w podejściu skoncentrowanym na rozwiązaniach

- Depresja u wychowanka – pierwsze sygnały i sposoby wsparcia

- Żeby siebie dać, trzeba siebie mieć – jak zadbać o własną samoregulację w pracy wychowawczej

- Jak współpracować wychowankiem z objawami traumy i PTSD

- Wychowawca w obliczu agresji – jak przełamać tabu

- On/Ona nie słucha – komunikacja z wymagającym wychowankiem

- Kryzys samobójczy i samookaleczenia u nastolatków
- Zaburzenia odżywiania u nastolatka
- Budowanie pozytywnej relacji z wychowankiem za pomocą metody pozytywnej dyscypliny
- Pedagogika Gestalt
- Wychowanki i wychowankowie LGBTQIA
- Zrelaksuj się z spij peliej
- Pokonaj jesienną chandrę! Jak walczyć z sezonowym spadkiem nastroju
- Praca z pasją bez wypalenia
- Metodyka pracy z uczniem szczególnie uzdolnionym
- Nauka czytania metoda sylabową
- Kurs pierwszej pomocy przedmedycznej
- Indywidualizacja procesu nauczania
- Spektrum autyzmu u starszych dzieci
- Poznać, zrozumieć, uczyć dziecko, ucznia z autyzmem
- Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w sytuacji kryzysowej
- Agresja, przemoc, mowa nienawiści w szkole – jak im przeciwdziałać?
- E-uzależnienia wśród uczniów – jak im przeciwdziałać
- Ochrona zdrowia psychicznego uczniów
- Neurodydaktyka w praktyce szkolnej. Jak ją wykorzystać dla wzmocnienia skuteczności zajęć
- Komunikacja bez przemocy w praktyce szkolnej i życiowej
- Inteligencja emocjonalna dzieci w każdym wieku
- Jak rozpoznać narkotyki i dopalacze?
- Depresja u nastolatków – dobrze zrozumieć by efektywnie pomagać
- Praca z dzieckiem przejawiającym zachowania agresywne
- Jak budować autorytet w relacjach ze współczesnym uczniem?

Działanie 2.

Zwiększenie oferty poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz rodzin pomocowych

Liczba udzielonych porad -174

Liczba rodzin korzystających z poradnictwa – 49

Działanie 3.

Zwiększenie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej zakresu dostępu do specjalistycznej pomocy psychologicznej, pedagogicznej, medycznej itp.

Pracownicy Działu ds. Pieczy Zastępczej kierowali do pomocy specjalistów: psycholog, seksuolog, rehabilitant, laryngolog, nefrolog, urolog, ginekolog, terapeuta/psychoterapeuta, specjalista z zakresu FAS, stomatolog, okulista, kardiolog, neurolog, dietetyk, endokrynolog, ortopeda, pedagog – 41 dzieci (23 rodziny zastępcze).

Działanie 4.

Poszerzenie oferty terapeutycznej dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, ich dzieci oraz dzieci przebywających w pieczy zastępczej

Ilość form terapii, programów terapeutycznych – 0

Liczba rodzin lub dzieci korzystających – 0

Działanie 5.

Zwiększenie ilości rodzin zastępczych objętych opieką koordynatora

Liczba koordynatorów – 4

Liczba rodzin objętych opieką koordynatora - 75

Działanie 6.

Stworzenie właściwych warunków do zorganizowania grupy wsparcia dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i zachęcanie rodzin do skorzystania z tej formy pomocy

Liczba spotkań grupy wsparcia w ciągu roku - 0

Liczba rodzin korzystających z grupy wsparcia - 0

Działanie 7.

Zapewnienie wsparcia rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poprzez rodziny pomocowe

Liczba podpisanych umów – 0

Działanie 8.

Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy

Liczba rodzin objętych pomocą wolontariuszy - 0

Działanie 9.

Zapewnienie rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka pomocy prawnej

Liczba rodzin korzystających z pomocy prawnej – 14

Cel operacyjny 6

Integracja środowiska rodzin zastępczych.

Działanie 1.

Organizacja grup wsparcia dla osób sprawujących pieczę zastępczą

Liczba spotkań grupy wsparcia w ciągu roku - 0

Liczba rodzin korzystających z grupy wsparcia - 0

Działanie 2.

Organizacja imprez i spotkań mających na celu integrację środowiska rodzin zastępczych

W okresie Świąt Wielkanocnym zorganizowano akcję dla rodzin zastępczych z terenu Powiatu Tarnogórskiego na stworzenie ozdoby wiosennej lub kartki. Zorganizowano dla rodzin zastępczych oraz dla kandydatów na opiekunów zastępczych wspólne kolędowanie.

Ponadto w PCPR zorganizowano akcję konkursową – konkurs plastyczny „Nie hejterstwo lecz braterstwo”

Cel operacyjny 7

Wspieranie procesu usamodzielnienia wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.

Działanie 1.

Prowadzenie grup edukacyjnych i szkoleń dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej

Liczba zrealizowanych szkoleń – 0 z uwagi na brak chętnych

Liczba osób biorących udział w szkoleniach – 0

Działanie 2.

Tworzenie i pomoc w realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia

Działanie 3.

Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz zatrudnienia, w szczególności poprzez organizowanie szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe

Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych – 1

Ilość zorganizowanych kursów lub szkoleń – 0, Ilość osób biorących udział w kursach – 0

Działanie 4.

Utworzenie mieszkania treningowego dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą

W 2024 r. kontynuowano działania zmierzające do utworzenia z zasobów lokalowych Powiatu Tarnogórskiego 2 mieszkań treningowych dla usamodzielniających się wychowanków opuszczających pieczę zastępczą na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o pomocy społecznej tj. wybrano wykonawcę robót budowlanych, podpisano umowę i rozpoczął się remont 2 mieszkań usytuowanych w Tarnowskich Górach przy ul. Opolskiej 26 a i b dla 4 osób ze środków Banku Gospodarstwa Krajowego i Powiatu.

Cel operacyjny 8

Pełna stabilizacja sytuacji dziecka (w tym powrót do rodziny biologicznej lub adopcja)

Działanie 1.

Realizacja planu pomocy dziecku oraz współpraca przy realizacji planu pracy z rodziną dziecka, w szczególności dążenie do powrotu dzieci pod opiekę rodziców biologicznych lub adopcja

Ilość powrotów dzieci do rodziców – 5

Ilość adopcji – 2

Cel operacyjny 9

Deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej

Działanie 1.

Umieszczanie i przebywanie małoletnich w placówkach powyżej 10 r.ż.

Dwoje dzieci umieszczonych w POW w wieku poniżej 10 r.ż. wraz z rodzeństwem.

Działanie 2.

Ograniczanie dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej poprzez: poszukiwanie bliskich dziecku/krewnych mogących przejąć nad nimi opiekę oraz podejmowanie w pierwszej kolejności działań do umieszczenia dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.

Występowanie do ośrodków pomocy społecznej o informacje o najbliższej rodzinie, krewnych, bliskich, chrzestnych gotowych na przejęcie opieki.

Poszukiwanie miejsc w istniejących rodzinach zastępczych i kandydatach na rodziny zastępcze.

VII. Sprawozdanie z realizacji programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w roku 2024.

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej realizowany w Powiecie Tarnogórskim w latach 2024-2030 został przyjęty Uchwałą Rady Powiatu nr III/43/2024 z dnia 18 czerwca 2024 r.

Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Powiecie Tarnogórskim.

Cele szczegółowe:

Cel 1: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel 2: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą domową.

Cel 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Cel 4: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Monitoring i sprawozdawczość z realizacji Programu jest dokonywana raz w roku przez analizę jakościową i ilościową realizacji poszczególnych zadań Programu. W roku sprawozdawczym z ramach Programu zrealizowano następujące działania:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach po raz kolejny włączyło się w „Kampanię 19 dni przeciwko przemocy wobec dzieci i młodzieży”.

W ramach kampanii PCPR zorganizował konkurs plastyczny dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej pn. „Nie hejterstwo, lecz braterstwo”, zachęcając dzieci do podzielenia się swoimi emocjami, przemyśleniami na ten temat. Do konkursu wpłynęły 4 prace. Wyróżnione prace otrzymały nagrody. Dzięki konkursowi dzieci miały okazję przez dłuższą chwilę zastanowić się nad problemem hejtu wśród rówieśników, jego konsekwencjami. Przygotowanie prac plastycznych na konkurs było także okazją dla opiekunów, by poruszyć ten temat w rozmowie z dziećmi, w przyjaznej i dostępnej dla nich formie.

W czasie trwania kampanii w PCPR udostępniono materiały informacyjne, ulotki dot. przeciwdziałania przemocy, w tym przemocy wobec dzieci, cyberprzemocy, przemocy wobec osób starszych oraz informatory dla osób poszukujących pomocy, wsparcia w związku z doznawaną przemocą.

Na tablicy informacyjnej w budynku PCPR umieszczono materiały związane z kampanią 19 dni, zwiększające świadomość osób odwiedzających PCPR na temat przemocy wobec dzieci.

W trakcie trwania kampanii odbywały się także warsztaty wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową, w których udział wzięło 17 rodziców. Uczestnicy oprócz pracy nad metodami wychowawczymi pracowali także nad tematyką związaną z przeciwdziałaniem przemocy wobec dzieci. Na podsumowanie otrzymali pakiety materiałów informacyjnych zawierających praktyczne wskazówki dotyczące komunikacji, rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie w sytuacjach stresowych, wychowania bez przemocy.

2. Na stronie internetowej PCPR działa zakładka „Przeciwdziałanie przemocy domowej” gdzie znajdują się informacje kierowane do:

a) osób doświadczających przemocy - tj. informacje dot. przeciwdziałania przemocy domowej, dane kontaktowe osób udzielających wsparcia psychologicznego, socjalnego oraz bazy teleadresowe:

- baza teleadresowa na 2024 rok oferty poradnictwa specjalistycznego (w szczególności psychologicznego, prawnego) dla osób doświadczających przemocy domowej,

- baza teleadresowa placówek zapewniających w 2024 roku schronienie osobom doświadczającym przemocy domowej na terenie województwa śląskiego,

b) osób stosujących przemoc domową – tj. informacje o możliwościach uzyskania w wsparcia w postaci udziału w realizowanych przez PCPR programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych, programie profilaktycznym w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową oraz bazy teleadresowe:

- baza teleadresowa podmiotów realizujących programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową w 2024 r.

- baza teleadresowa podmiotów realizujących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową w 2024 r.

Ponadto, w siedzibie tut. Centrum na bieżąco były udostępniane opracowane materiały edukacyjne w postaci 5 poradników i ulotek dla osób doświadczających przemocy, jak i osób stosujących przemoc.

3. Realizacja Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową, przyjętego Uchwałą nr LXIII/511/2024 Rady Powiatu Tarnogórskiego z dnia 26 marca 2024 roku.

W ramach programu realizowany jest cykl spotkań grupowych, który poprzedzony jest indywidualnymi konsultacjami. W 2024 r. w celu rekrutacji uczestników do udziału w programie nawiązano współpracę z Zespołami Interdyscyplinarnymi ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, kuratorami, policją, ośrodkami pomocy społecznej na terenie powiatu.

W 2024 roku program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową realizowany był dla 12 osób (10 mężczyzn, 2 kobiet) w warunkach wolnościowych. Program ukończyło 9 osób, w tym: 7 mężczyzn i 2 kobiet.

Corocznie prowadzony jest również monitoring dot. sytuacji osób, które ukończyły Program w latach ubiegłych pod kątem powrotu do zachowań przemocowych. Monitoring prowadzony jest do 3 lat od ukończenia Programu.

Wśród osób, które ukończyły program psychologiczno-terapeutyczny nie odnotowano powrotu do zachowań przemocowych. W przypadku osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny do zachowań przemocowych powróciły 2 osoby (2 mężczyzn).

4. PCPR realizowało Program psychologiczno-terapeutyczny, przyjęty uchwałą nr LXIII/512/2024 Rady Powiatu Tarnogórskiego z dnia 26 marca 2024 roku. W roku 2024 w programie psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową uczestniczyło 5 osób. 4 osoby ukończyły program pozytywnie, 1 negatywnie. Warunkiem ukończenia jest 75% frekwencja w stosunku do założonego w kontrakcie wymiaru godzin (32 godziny zegarowe). Praca w ramach programu skupiała się m.in. wokół poznania mechanizmów powstawania przemocy, rozwijania umiejętności samokontroli, poprawy

umiejętności komunikacji, poznania sposobów radzenia sobie z trudnymi emocjami, nabywania umiejętności wyrażania własnych myśli, poglądów i uczuć, sposobów skuteczniejszego rozwiązywania konfliktów oraz pracy nad poprawą relacji z bliskimi. Monitoring programu pod kątem powrotu do zachowań przemocowych prowadzony jest przez kolejne 3 lata po ukończeniu programu.

PCPR na bieżąco udostępnia informacje o realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych na stronie internetowej oraz rozsyła do instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy na terenie Powiatu Tarnogórskiego wraz z broszurą informacyjną dot. zasad przystąpienia i uczestnictwa w programach.

5. Ponadto, 26 marca 2024 r. Uchwałą LXIII/511/2024 Rady Powiatu Tarnogórskiego wprowadzono program profilaktyczny w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy w tym, w tym w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową w Powiecie Tarnogórskim na lata 2024-2030.

Celem programu jest zmniejszenie skali przemocy domowej w powiecie poprzez wspieranie i podejmowanie działań profilaktycznych wobec rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy, poprzez promowanie i wdrożenie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową. Program skupia się na: psychoedukacji w zakresie mechanizmów odpowiadających za reakcje emocjonalne i zachowania dzieci i ich rodziców, zwiększeniu świadomości w zakresie roli budowania relacji z dzieckiem jako podstawowego elementu procesu wychowania, doskonaleniu umiejętności komunikacyjnych i umiejętności regulowania emocji, kształtowaniu umiejętności wyznaczania zasad, formułowania i egzekwowania poleceń oraz rozwijanie umiejętności rozwiązywania problemów i radzenia sobie z zachowaniami trudnymi dziecka.

W 2024 roku do warsztatów w ramach programu zgłosiło się/zostało zgłoszonych 33 osoby. Zorganizowano dwie edycje warsztatów, w których łącznie udział wzięło ostatecznie 25 osób – 23 osoby ukończyły program i otrzymali zaświadczenia. 2 osoby przerwały uczestnictwo. Warsztaty w ramach programu realizowane są cyklicznie, po zebraniu grupy kilku osób, co umożliwia pracę w formie warsztatowej. Zgłoszenia przyjmowane są w trybie ciągłym.

6. Pracownik PCPR był członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Tarnowskie Góry oraz w Gminie Ożarówice. W 2024 r. uczestniczył w 8 posiedzeniach tych zespołów. Uczestnictwo w posiedzeniach zespołów wzmacnia współpracę pomiędzy jednostkami, przyspiesza wymianę informacji o realizowanych programach, możliwościach wsparcia oraz pozytywnie wpływa na skuteczność podejmowanych działań.

7. W ramach jednostki prowadzone jest specjalistyczne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawne i socjalne dla osób dotkniętych przemocą. Ponadto, PCPR wpisany jest do rejestru jednostek specjalistycznego poradnictwa prowadzonego przez Wojewodę Śląskiego pod numerem 86/2011.

8. W ramach współpracy z Komendą Powiatową Policji w Tarnowskich Górach Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie utworzyło w 2024 roku wykaz interwencji, którzy wyrazili zgodę na współpracę z KPP TG w 2025 roku, w celu zapewnienia wsparcia psychologicznego dla małoletnich oraz dorosłych ofiar przemocy. Na wykazie znalazło się 5 interwencji.

9. Powiat Tarnogórski zapewnia, na mocy umowy podpisanej 23 stycznia 2024 z Caritas Diecezji Sosnowieckiej na realizację zadania publicznego Powiatu Tarnogórskiego w latach 2024-2026 z zakresu pomocy społecznej, miejsce pobytu w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Zadaniem organizacji jest zapewnienie miejsc całodobowego, okresowego pobytu dla osób, o których mowa w § 2 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 8 marca 2005 roku w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, podjęcie intensywnych działań ukierunkowanych

na przewyższenie sytuacji kryzysowej. Zadanie publiczne jest realizowane na rzecz mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego do 31.12.2026 r. Na jego realizację przeznaczono w 2024 roku kwotę 36 000,00 zł, w 2025 roku 43 800,00, w 2026 roku 51 100,00 zł. W 2024 r. w ramach umowy 1 kobieta z 4 małoletnimi dziećmi skorzystała z całodobowego pobytu w ww. placówce. Wydatkowano dotację w kwocie 4 750,00 zł.

10. Pracownicy PCPR stale podnoszą swoje kwalifikacje z obszaru profilaktyki i przeciwdziałania przemocy domowej poprzez udział w szkoleniach, konferencjach, panelach eksperckich i innych. W okresie sprawozdawczym pracownicy PCPR uczestniczyli w poniższych wydarzeniach obejmujących swoją tematyką obszar przeciwdziałania przemocy: „Standardy ochrony małoletnich, dokumentacja, procedury”, „Przeciwdziałanie przemocy domowej i procedury Niebieskiej Karty”, „Samobójstwa i samouszkodzenia – diagnoza, interwencja kryzysowa i pomoc psychologiczna”, „Standardy ochrony małoletnich w praktyce”, „Przeciwdziałanie przemocy domowej”, „Zapobieganie dyskryminacji i uwzględnienie specyficznych potrzeb osób narażonych na dyskryminację we względu na cechy prawnie chronione oraz udzielanie wsparcia osobom narażonym na dyskryminację w szczególności ze względu na orientację seksualną”, „Interwencja kryzysowa”.

11. Od marca 2021 r. ze środków własnych Powiatu Tarnogórskiego funkcjonuje Punkt Interwencji Kryzysowej działający przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach, jako realizacja jednego z zadań określonego w art. 19 ustawy o pomocy społecznej, tj. prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej i tym samym podejmowanie działań w obszarze interwencji kryzysowej poprzez udzielanie natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb – poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych – schronienia do 3 miesięcy. Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. W 2024 r. w ramach działalności Punktu Interwencji Kryzysowej udzielane jest specjalistyczne poradnictwo psychologiczne dwa razy w tygodniu w godzinach popołudniowych. Łączny wymiar godzinowy wsparcia w 2024 rok wyniósł 251 godzin, gdzie udzielono 240 porad, 70 osobom/rodzinom, w tym 13 dzieci. Wśród osób korzystających ze wsparcia w PIK 9 kobiet oraz 2 mężczyzn uzyskało pomoc w związku z doświadczeniem przemocy domowej.

**Dyrektor Powiatowego
Centrum Pomocy Rodzinie**

Klaudia Zyśk
/ podpisano elektronicznie /

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 112 ust.12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej „kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa radzie powiatu coroczne sprawozdanie z działalności centrum oraz przedstawia wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej”. Niniejsza uchwała wraz z załączonym sprawozdaniem jest realizacją tego zapisu.

Sprawozdanie z działalności PCPR zawiera zestawienie informacji o działaniach podejmowanych w ramach zadań ustawowych, ujętych w kilka głównych obszarów, tj:

- opieka nad dzieckiem i rodziną, czyli zapewnianie dzieciom pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców oraz działania bezpośrednio z tym związane (m.in. wypłata świadczeń, praca z rodzinami zastępczymi i rodzinnymi domami dziecka, specjalistyczne poradnictwo, opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, ponoszenie wydatków Powiatu Tarnogórskiego w zakresie pieczy zastępczej przez inne powiaty), prowadzenie kampanii Kangurkowo,

- pomoc osobom niepełnosprawnym głównie w zakresie dofinansowań zadań z zakresu rehabilitacji społecznej finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz w ramach programu „Aktywny Samorząd”,

- realizacja Programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” – edycja 2024 r. ze środków Funduszu Solidarnościowego,

- realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2024 ze środków Funduszu Solidarnościowego,

- domy pomocy społecznej w zakresie umieszczeń i prowadzenia kolejki osób oczekujących na umieszczenie, jak również ustalania odpłatności za pobyt w DPS, doradztwo metodyczne dla jednostek,

- Środowiskowy Dom Samopomocy w zakresie prowadzonej działalności, kierowania do Środowiskowego Domu Samopomocy, ustalania odpłatności, doradztwo metodyczne dla jednostek,

- Warsztaty Terapii Zajęciowej w zakresie prowadzonej działalności, sprawozdawczości i kontroli,

- przeciwdziałania przemocy w zakresie poradnictwa udzielanego w ramach działalności PCPR oraz poradnictwa udzielanego w ramach działalności Punktu Interwencji Kryzysowej, realizacja programów osłonowych w ramach ogłaszanych konkursów,

- współpraca z organizacjami pozarządowymi,

- współpraca z wydziałami Starostwa w zakresie opracowania i realizacji Powiatowych programów,

- sprawozdawczość z zakresu szeroko rozumianej pomocy społecznej w ramach zadań własnych jednostki jak również w imieniu Powiatu Tarnogórskiego.

Zgodnie pkt VIII uchwały nr LXIV/518/2024 Rady Powiatu Tarnogórskiego z dnia 23 kwietnia 2024 roku w sprawie przyjęcia „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2024-2026” sprawozdanie z ww. Programu stanowi integralną część sprawozdania z działalności PCPR za rok 2024. Ponadto zgodnie z pkt XI uchwały nr III/43/2024 Rady Powiatu Tarnogórskiego z dnia 18 czerwca 2024 roku w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Tarnogórskim na lata 2024-2030” sprawozdanie z realizacji ww. Programu stanowi również integralną część sprawozdania z działalności PCPR za rok 2024.

Podsumowanie sprawozdania stanowi zestawienie potrzeb w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej w Powiecie Tarnogórskim.